

WGK.604.2.2022

Rada Miejska Łomży

W załączeniu przedkładam informację o stanie sanitarnym miasta Łomża za rok 2021 w zakresie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego, sanitarno - weterynaryjnego i ochrony roślin.

Informacje zostały opracowane przez specjalistyczne służby funkcjonujące na obszarze miasta. Działanie tych służb oceniam pozytywnie. Wnoszę o przyjęcie powyższych materiałów do wiadomości.

Do referowania powyższych materiałów proponuję zaprosić kierowników poszczególnych służb:

- Przemysław Gosk – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży,
- Leszek Wojewoda – Powiatowy Lekarz Weterynarii,
- Grzegorz S. Kozioł – Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku Oddział w Łomży.

z up. PREZYDENTA MIASTA


mgr Andrzej Zdzisław Garlicki
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA



1

MB

Selcetan
PREZYDENT MIASTA *PM*
dr Mariusz Chrzanowski 30.03.2022 *gwy*

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W ŁOMŻY
18-400 Łomża, ul. gen. Władysława Sikorskiego 156
tel. (86) 216-52-61, e-mail psselomza@lomza.psse.gov.pl

Urząd Miejski w Łomży
Kancelaria Ogólna
WPLYNĘŁO

2022 -03- 30

Ilość zał. *1*
Nr dzienn. *13125* Podpis *gwy*

Łomża, 29.03.2022 r.

PREZYDENT MIASTA ŁOMŻA
PAN MARIUSZ CHRZANOWSKI

PPIS.9011.3.2022

WGK
5.04.2022
[Signature]

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży stosownie do zapisu art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021r. poz. 195) przesyła w załączeniu „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Łomża w 2021 r.”.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Łomży
dr n. med. Przemysław Gosk



Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Łomży
dr n. med. Przemysław Gosk



Ocena stanu sanitarnego
miasta Łomża
w 2021 roku

Marzec 2022r.

Szanowni Państwo!

Zgodnie z zaistniałą już tradycją zapraszam do zapoznania się z oceną stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w mieście Łomża (powiecie grodzkim) w 2021 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2021r. poz. 195), realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w miejscach zatrudnienia,
- higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji,
- warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieniczno - sanitarnymi, jakie winien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,

Sprawowanie nadzoru w powyższym zakresie jest realizowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej są przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu działań profilaktycznych i zapobiegawczych. W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży jest włączony do funkcjonowania centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie :

- monitoringu jakości wody do spożycia przez ludzi,
- monitoringu jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
- systemu Wczesnego Ostrzegania o niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF,
- systemu informowania o produktach kosmetycznych i substancjach chemicznych – RAPEX,
- systemu monitorowania i ostrzegania o dopalaczach –SMIOD,
- systemu rejestracji chorób zawodowych,
- elektronicznych rejestrów chorób zakaźnych/zakażeń,
- elektronicznego systemu nadzoru nad dystrybucją szczepionek – ESNDS,
- systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych – SRWE,
- rejestru ognisk epidemicznych – ROE i Epi-Baza,
- systemu EWP3,
- systemu ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIŚ).

Rok 2021 był nadal rokiem bardzo specyficznym z powodu panującej pandemii. Jednak realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2021 r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami, który był opiniowany między innymi przez Prezydenta Miasta. W związku z wydaniem Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego oraz zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku działania kontrolne były przeprowadzane tylko w koniecznych przypadkach jak np. import i eksport środków spożywczych, wycofywanie z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, badanie jakości wody przeznaczonej do spożycia itp. To działanie miało na celu skierowanie wszystkich sił i zasobów kadrowych na prowadzenie czynności związanych z zabezpieczeniem epidemiologicznym oraz edukacją z zakresu higieny i zapobiegania chorobom (m. in. poprzez unikanie zbiorowisk ludzkich), a w szczególności zakażeniom koronawirusem SARS-CoV-02.

Załączoną ocenę sporządzono w oparciu o dokonaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży analizę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wyniki czynności kontrolnych przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Łomży, których celem jest ustalenie stanu rzeczywistego i stwierdzenie, czy ten stan jest zgodny z przepisami prawa sanitarnego, a w konsekwencji zapobieżenie lub wyeliminowanie stanu niezgodnego z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi lub stanu zagrażającego życiu, zdrowiu ludzi, a wynikającemu z naruszeń tych wymagań.

Higiena Lecznictwa

Pracownicy Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Łomży sprawują bieżący nadzór nad stanem sanitarno-technicznym w podmiotach leczniczych oraz praktykach lekarskich, podczas którego uwzględniane są zagadnienia dotyczące m. in.:

- zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych oraz zakażeń szpitalnych,
- wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- oceny procedur dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych, sprzątania i czystości bieżącej pomieszczeń,
- postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania.

W 2021 roku ogółem objęto nadzorem 199 placówek ochrony zdrowia, w których przeprowadzono 5 kontroli. Nie stwierdzono podmiotów ze złym stanem sanitarno-technicznym.

Zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych oraz ich zwalczanie to jedno z priorytetowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jest ono realizowane w oparciu o zgłoszenia chorób zakaźnych i zakażeń występujących wśród mieszkańców powiatu, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi*.

Lekarze, którzy podejrzewają lub rozpoznają zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej u mieszkańca powiatu łomżyńskiego, zgłaszają ten fakt Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Łomży.

Na podstawie danych przekazanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, możliwa jest weryfikacja tych zgłoszeń. Są one zbierane i analizowane, a następnie przekazywane w raportach do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, który udostępnia je Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu i Narodowemu Instytutowi Zdrowia Publicznego – Państwowemu Zakładowi Higieny. Dane służą przede wszystkim do analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu i do planowania działań przeciwepidemicznych, kontrolnych i edukacyjnych, ukierunkowanych na zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W 2021 roku zarejestrowano, na terenie powiatu łomżyńskiego 8051 zachorowań.

| | 2020 r. | 2021 r. |
|----------------|-----------------|-----------------|
| Powiat grodzki | 2493 przypadki | 5059 przypadków |
| Powiat ziemski | 1026 przypadków | 2992 przypadków |
| Suma | 3519 | 8051 |

Z powodu chorób zakaźnych hospitalizowano 760 osób tj. 9,4 % wszystkich przypadków.

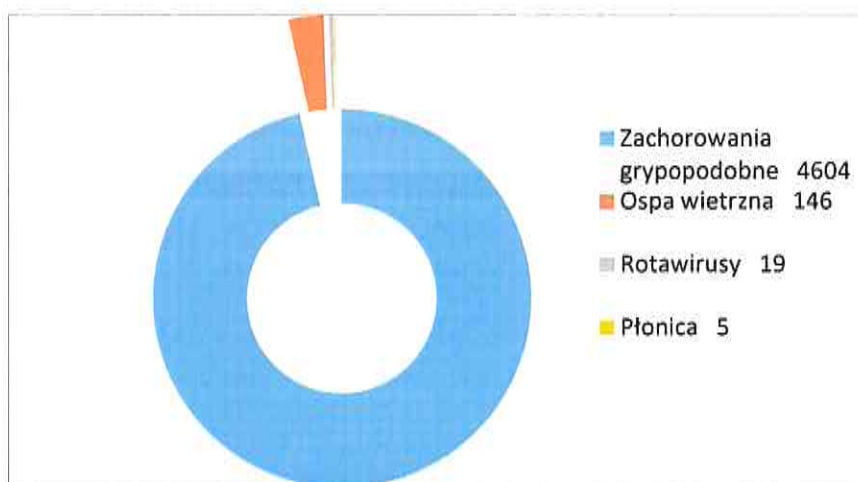
| | 2020 r. | 2021 r. |
|----------------|----------------|----------------|
| Powiat grodzki | 223 przypadków | 413 przypadków |
| Powiat ziemski | 149 przypadków | 347 przypadków |
| Suma | 372 | 760 |

W 2021 roku najczęściej zgłaszaną jednostką chorobową był COVID-19. Jest to choroba układu oddechowego wywołana przez koronawirus SARS-CoV-2. Pierwszy przypadek na terenie powiatu łomżyńskiego odnotowano w marcu. Dotyczył mężczyzny w sile wieku z Łomży. Przez cały rok 2021 zarejestrowano 7679 przypadków, z czego 610 osób było hospitalizowanych (7,9%). 271 osób zmarło. Większość zgonów dotyczyło osób powyżej 60 roku życia, które posiadały choroby współistniejące.

W roku 2021 nie zarejestrowano zgonów z powodu innych chorób zakaźnych.

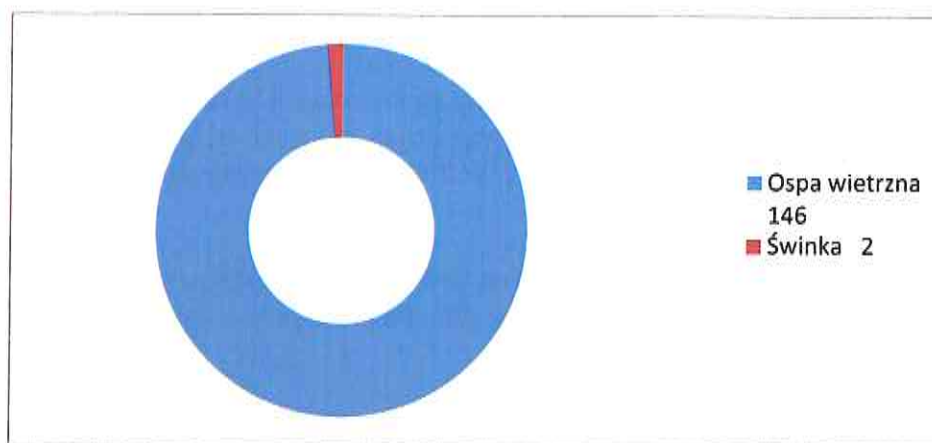
Systematyczna analiza zgłoszeń umożliwiła wdrażanie działań przeciwepidemicznych m.in. edukację zdrowotną, zwłaszcza wśród personelu podmiotów leczniczych i obiektów żywienia zbiorowego. Z kolei wymiana informacji o zachorowaniach i wynikach badań dot. chorób odzwierzęcych z Powiatowym Lekarzem Weterynarii przyczyniła się do zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu.

Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi były: COVID-19, choroby wieku dziecięcego (ospa wietrzna, płonica, choroby zakaźne przewodu pokarmowego), krztusiec oraz zachorowania grypopodobne.



Choroby wieku dziecięcego

Najczęściej zgłaszano ospę wietrzną, płonicę oraz wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, norowirusy oraz adenowirusy. Zachorowania na świnkę stanowią znikomą część rejestrowanych zachorowań, co jest wynikiem prowadzenia obowiązkowych szczepień ochronnych. Niestety tak korzystna sytuacja epidemiologiczna może się zmienić ze względu na coraz silniejsze ruchy antyszczepionkowe.



W roku 2021 zarejestrowano podobną liczbę zachorowań na **ospę wietrzną** - 146 przypadków (2020 r. - 179 przypadki). Dzięki możliwości zaszczepienia dziecka przeciwko ospie wietrznej coraz więcej rodziców korzysta z tej możliwości.

Ospa wietrzna należy do chorób o dużej zakaźności, przenoszona jest drogą powietrzno-kropelkową, zachorowania dotyczą głównie dzieci w miejscach zbiorowego przebywania: żłobków, przedszkoli oraz szkół. Największą liczbę zachorowań zarejestrowano w grupie wiekowej od 1 do 7 lat.

Odnotowano 16 przypadków **krztuśca**, w tym 14 osób było hospitalizowanych.

Nie rejestrowano zachorowań na **odrę**, na co bez wątpienia ma wpływ utrzymujący się wysoki poziom zaszczepienia dzieci przeciwko odrze.

Współczynnik zapadalności na **świnkę** utrzymuje się na niskim poziomie, co jest także bez wątpienia wynikiem prowadzonych szczepień ochronnych. W 2005 roku wprowadzono do programu szczepień ochronnych obowiązkowe zaszczepienie przeciwko śwince i od tego roku rozpoczął się (i nadal się utrzymuje) spadek współczynnika zapadalności.

Do 2005 roku zachorowania na świnkę podlegały podobnym wahaniom jak zachorowania na ospę wietrzną.

Nie było przypadków **ostrych porażenia wiotkich**, nadzór nad którymi stanowi realizację programu zmierzającego do eradykacji polio.

W roku 2021 zanotowano 33 przypadki choroby z Lyme (**borelioza**). Głównie były to zachorowania z objawami klinicznymi typu rumień wędrujący oraz bóle stawów wraz z obrzękiem. Zachorowania zdarzały się we wszystkich grupach wiekowych, jednak najczęściej powyżej 50 roku życia. Najwięcej zachorowań rejestrowano w II, III i IV kwartale roku. Niestety nie ma szczepionki przeciwko tej chorobie. Możliwość zapobiegania zakażeniu bakteriami *Borrelia burgdorferi* jest ograniczona do unikania kontaktu z kleszczami, przez stosowanie odpowiedniej odzieży podczas pobytu w miejscach ich występowania, używanie repelentów oraz kontrolę całego ciała i jak najszybsze usuwanie kleszczy.

W roku 2021 zarejestrowano znaczny wzrost zachorowań grypopodobnych - 4604 (w 2020 r. - 3516 przypadków) w tym 4 osoby zostały skierowane do szpitala. Od 1994 roku szczepienia przeciwko grypie figurują w Programie Szczepień Ochronnych jako szczepienia zalecane. Szczepienia te szczególnie zalecane są w grupach wysokiego ryzyka wystąpienia powikłań pogrypowych oraz określonym grupom ze wskazań epidemiologicznych. Szczepienie wykonuje się przed rozpoczęciem sezonu epidemiologicznego grypy, ale osoby, które nie zdążyły się zaszczepić przed sezonem, mogą to zrobić w czasie jego trwania, nawet gdy krążenie wirusa grypy w populacji jest udokumentowane.

Kleszczowe zapalenie mózgu

Głównym nosicielem i rezerwuarem wirusa są kleszcze. Do zakażenia dochodzi najczęściej w wyniku ukłucia przez zarażonego kleszcza oraz drogą pokarmową przez picie surowego mleka pochodzącego od zakażonych krów, kóz i owiec. W 2021 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku KZM.

Liczba zachorowań na **choroby zakaźne przewodu pokarmowego w roku 2021** wzrosła. Zarejestrowano 119 zachorowań, z czego w 74 przypadkach ustalono czynnik etiologiczny zatruć/zakażeń przewodu pokarmowego.

W 2021 roku zarejestrowano na terenie powiatu 14 zachorowań na **gruźlicę płuc**. Wśród nowo zarejestrowanych zachorowań 13 przypadków zostało potwierdzonych bakteriologicznie. Zachorowało 8 mężczyzn i 6 kobiet, średnia wieku między 50, a 60 rokiem życia. W 2021 roku odnotowano 1 zachorowanie na **inwazyjną chorobę meningokokową**. Nie ma szczepionki przeciwko serotypowi typu B.

Choroby szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek.



W roku 2021 zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B. Wśród mieszkańców powiatu łomżyńskiego zanotowano 1 przypadek zakażenia **HIV**. Znaczący wpływ na sytuację epidemiczną w powiecie ma działanie Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie propagowania i nadzoru nad szczepieniami ochronnymi. **Szczepienia ochronne** są jedną z najważniejszych metod stosowanych w celu zapobiegania chorobom zakaźnym, a *Program Szczepień Ochronnych* jest najstarszym programem profilaktycznym. Polska ma opracowany skuteczny, powszechny system szczepień ochronnych. Według epidemiologów przy zaszczepieniu powyżej 90% populacji wytwarza się tzw. odporność zbiorowiskowa, która skutecznie ogranicza możliwość epidemicznego szerzenia się patogenów.

Szczepienia prowadzone są w 32 punktach należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych. W punkcie szczepień przeciwko wścieklicznie (Szpital Wojewódzki w Łomży), zostało zaszczepionych profilaktycznie 19 uczniów Zespołu Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących nr 7 w Łomży.

Po wprowadzeniu do *Programu Szczepień Ochronnych* szczepień przeciwko odrze, śwince i różyczce jako obowiązkowych dla całej populacji dzieci nastąpił utrzymujący się spadek liczby zachorowań, a w przypadku odry prawie całkowite jej wyeliminowanie. Niestety tak dobra sytuacja epidemiologiczna może ulec zmianie w związku z narastającym problemem osób uchylających się od obowiązku szczepień.

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych latach

| Rok | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----------------------|------|------|------|------|------|
| Wykonawstwo szczepień | 88,0 | 86,2 | 84,9 | 82,6 | 86,0 |

Każdy preparat stosowany w medycynie może powodować niepożądane odczyny. Wystąpienie takiego zdarzenia jest zgłaszane inspekcji sanitarnej. W 2021 roku w powiecie łomżyńskim zarejestrowano 21 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 20 po szczepieniu COVID-19 u dorosłych oraz 1 przypadek u dziecka po szczepieniu: DTP, Act-Hib oraz Imovax-Polio. Dla porównania w roku 2020 odnotowano 4 przypadki niepożądanego odczynu poszczepiennego.

Ocena sanitarna powiatu grodzkiego Łomża z zakresu higieny komunalnej

Ocena zaopatrzenia ludności miasta Łomża w wodę przeznaczoną do spożycia.

Bezpieczeństwo wody jest ważnym elementem polityki ochrony zdrowia ludności. Dlatego jednym z priorytetowych zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego jest nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Prowadzenie monitoringu wody ma na celu zapewnienie mieszkańcom wody o jak najlepszej jakości. Systematyczne badania laboratoryjne dają odpowiedź jaki woda ma skład fizykochemiczny i mikrobiologiczny, a także dają możliwość wychwycenia sytuacji, w których dochodzi do pogorszenia jej jakości.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany był na podstawie następujących aktów prawnych:

- *art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195);*
- *art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028);*
- *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).*



Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia jest zadaniem własnym gmin, wynikającym z art. 3 ust 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028). Za jakość produkowanej wody, stan sanitarno-techniczny urządzeń służących do jej produkcji, a także dostawę wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem odpowiadają podmioty zajmujące się zaopatrzeniem ludności w wodę.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z regulacjami ww. ustawy oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia, w ramach prowadzonego monitoringu jakości wody nadzorują prawidłowość wykonywania działań przez podmioty wykonujące zadania z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę, jak również same wykonują badania wg. ustalonego przez siebie planu działania na dany rok. W ramach nadzoru pobierane są próbki do badań laboratoryjnych z wodociągów, w wyznaczonych do tego punktach zgodności. Celem tych badań było regularne dostarczanie informacji o organoleptycznej, fizykochemicznej i mikrobiologicznej dostarczanej jakości wody. W celu stwierdzenia, czy woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, badania wody prowadzone były metodami i w zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia przez laboratoria inspekcji sanitarnej lub zatwierdzone przez właściwego powiatowego inspektora sanitarnego.

Na podstawie sprawozdań z badań wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży dokonywał bieżącej oceny jakości wody, dostarczanej konsumentom i stwierdzał jej przydatność do spożycia przez ludzi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Producentem wody przeznaczonej do spożycia dla mieszkańców Łomży jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży działające w oparciu o ustawę z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2020 r. poz. 2028). Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców Łomży jest ujmowana wyłącznie z wód podziemnych. Ww. przedsiębiorstwo eksploatuje dwa ujęcia. Ujęcie „Rybaki” w Łomży liczy osiem studni głębinowych, ujęcie „Podgórze” zlokalizowane na terenie gm. Łomża składa się z dziewięciu studni głębinowych.

Wody czerpane z czwartorzędowych poziomów wodonośnych charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością. Jednak najczęściej wody te wykazują podwyższone ilości żelaza i manganu, a co za tym idzie wymagają uzdatniania. Ww. parametry nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, ale mogą powodować pogorszenie własności organoleptycznych wody, co może powodować nieakceptację przez konsumentów. Uzdatnianie takiej wody jest stosunkowo proste, przy użyciu tradycyjnych układów napowietrzania i filtracji. Woda surowa po przejściu przez urządzenia uzdatniające, kierowana jest do zbiorników magazynowych skąd następnie tłoczona do sieci wodociągowej. Stacje wodociągowe wyposażone są w urządzenia do okresowej (awaryjnej) dezynfekcji wody. Stacja wodociągowa „Podgórze” dodatkowo zaopatrzona w lampę UV.

Stan sanitarno-techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. Studnie na ujęciach wodociągowych są właściwie oznakowane, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych oraz monitorowane.

Jakość wody dostarczana konsumentom kontrolowana była z częstotliwością zgodną z załącznikiem nr 3 wyżej cytowanego rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Produkcja wody w 2021 r. wyniosła 7772 m³/dobę. Do badań laboratoryjnych pobrano 9 próbek wody w ramach kontroli urzędowej oraz 30 w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo. Na podstawie sprawozdań z badań wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży dokonywał bieżącej oceny jakości wody, dostarczanej konsumentom i stwierdzał jej przydatność do spożycia przez ludzi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Do oceny jakości wody wykorzystywano wyniki badań wody próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną jak również badań prowadzonych przez przedsiębiorstwo wodociągowe. Oceniono, iż w ciągu całego roku woda dostarczana przez wodociąg Łomża odpowiadała wymaganiom cytowanego rozporządzenia.

Tabela 1. Wykaz pobranych próbek wody na terenie m. Łomża w 2021 r.

| | Monitoring parametrów grupy A | Monitoring parametrów grupy B | Nadzór sanitarny w celu potwierdzenia przekroczeń lub skuteczności działań naprawczych | Suma |
|---|-------------------------------|-------------------------------|--|-----------|
| Próby pobrane przez Państwową Inspekcję Sanitarną | 8 | 1 | 0 | 9 |
| Próby pobrane przez zarządców wodociągów | 25 | 4 | 1 | 30 |
| Suma | 33 | 5 | 1 | 39 |

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży dokonał:

- 18 bieżących ocen przydatności wody do spożycia przez ludzi;
- 2 okresowe oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- 1 ocenę obszarową jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

które każdorazowo przekazywano Prezydentowi Miasta Łomża zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Nadzorem sanitarnym objęte były indywidualne ujęcia wody:

- Szpitala Wojewódzkiego w Łomży;
- Przedsiębiorstwa Przemysłu Spożywczego PEPEES Spółka Akcyjna ;
- Van Pur S.A. – Browaru Łomża.

Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań laboratoryjnych dostarczonych z kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw: PEPEES S.A. w Łomży oraz Van Pur S.A. Browar Łomża oceniono, iż jakość wody odpowiadała wymogom określonym w rozporządzeniu. Natomiast wodociąg Szpitala Wojewódzkiego w Łomży dostarczał wodę warunkowej przydatności do spożycia przez ludzi z uwagi na podwyższone żelazo i mętność. Prowadzone jest postępowanie administracyjne celem zobowiązania zarządy do doprowadzenia jakości wody do wymogów rozporządzenia

2. Ocena ciepłej wody w instalacjach na obecność pałeczek *Legionella* sp.



W związku z zagrożeniami, jakie niesie za sobą występowanie bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w wodzie, rozporządzenie Ministra Zdrowia, nakłada obowiązek badania ciepłej wody na obecność występowania tej bakterii, na podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, w budynkach zamieszkania zbiorowego, budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Bakterie z rodzaju

Legionella mogą kolonizować wewnętrzne części rur z ciepłą wodą, zbiorniki na ciepłą wodę, perlatory zaworów czerpalnych czy głowice natryskowe pryszniców. Biorąc pod uwagę powszechne zasiedlanie instalacji wodnych pałeczkami *Legionella* i realne zagrożenie zakażenia ludzi oraz inhalacyjny charakter zakażeń tymi bakteriami, bardzo istotne jest podejmowanie działań w celu ograniczenia ich występowania. Działania te obejmują zarówno rozwiązania techniczne, kontrolę czynników sprzyjających rozwojowi bakterii, oraz zwalczanie skażenia poprzez prowadzenie procesów dezynfekcji oraz czyszczenia instalacji.

Do badań laboratoryjnych w ramach kontroli urzędowej pobrano 2 próbki wody w szpitalu. Natomiast w ramach kontroli wewnętrznej prowadzono badania w kierunku skolonizowania bakteriami *Legionella* sp. instalacji ciepłej wody 10 obiektach uznanych jako najbardziej zagrożone kolonizacją takich jak: szpital, hospicjum, domy pomocy społecznej, hotele. Na podstawie przeprowadzonych badań oceniono, iż jakość ciepłej wody była zgodna z wymogami rozporządzenia.

3. Ocena jakości wody wykorzystywanej do kąpieli.

3.1. Pływalnie kryte

Na terenie Łomży funkcjonują dwie pływalnie administrowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łomży. Wymagania związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują następujące akty prawne:



- *ustawa z dnia 18 sierpnia 2011r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 350);*

- *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016).*

Zakres i częstotliwość badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych wody na pływalniach stanowi podstawę zapewnienia odpowiedniej jakości wody i bezpieczeństwa dla zdrowia ich użytkowników. Kontrolowana jest jakość wody w niecce basenowej, jakość wody wprowadzana do niecki z systemu cyrkulacji oraz jakość wody doprowadzanej na pływalnię. Rozporządzenie nakłada na zarządzających pływalniami obowiązek systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z harmonogramem ustalonym w porozumieniu z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym oraz każdorazowo w przypadku wystąpienia sytuacji mogącej mieć wpływ na pogorszenie jakości wody na pływalni. Ponadto do obowiązków zarządzającego pływalnią należy także prowadzenie systematycznego i udokumentowanego nadzoru pracy urządzeń oraz rejestrowanie wyników pomiaru jakości wody w zakresie parametrów takich jak: pH, potencjał redox, stężenie chloru wolnego i temperatura. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zobowiązane są natomiast do dokonania zbiorczej rocznej oceny jakości wody, poprzez analizę badanych parametrów jakości wody na pływalni, wyników badań, stosowanych metod referencyjnych, częstotliwości wykonanych badań przez zarządzającego pływalnią jak również wyników badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej.

Obiekty te korzystają z wody z systemu zbiorowego zaopatrzenia tj. wodociągu miejskiego dostarczana woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. poz. 2294).

W minionym roku w związku z działaniami profilaktycznymi mającymi na celu zapobiega rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 obie pływalnie funkcjonowały z ograniczeniami.

Po dokonaniu analizy sprawozdań z badań wody w Parku Wodnym stwierdzono jednorazowe, krótkotrwałe niespełnienie wymagań parametrów mikrobiologicznych, tj. przekroczenie dopuszczalnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, basenie sportowym oraz brodziku dla nieumiejących pływać). Zarządca pływalni wszczął natychmiastowe działania naprawcze w wyniku, których uzyskał poprawę jakości wody, dokumentując to kolejnymi wynikami badań, które spełniały wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

Wydanie zbiorczej rocznej oceny wody w Parku Wodnym przy ul. Wyszyńskiego 15 w Łomży poprzedziły badania jakości wody w ramach nadzoru sanitarnego wykonane przez laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży oraz laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku, w pełnym zakresie parametrów określonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia. Na podstawie wyników badań stwierdzono przekroczenie ogólnej liczny mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody (woda wprowadzana do niecki

z systemu cyrkulacji i brodziku dla osób nie umiejących pływać). Powyższe przekroczenia zostały niezwłocznie usunięte, potwierdzone w wynikach kolejnych badań wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży po przeanalizowaniu wszystkich wyników badań wody wydał pozytywną zbiorczą roczną ocenę w zakresie spełnienia wymagań mikrobiologicznych i fizykochemicznych wody w Parku Wodnym w Łomży.

Po dokonaniu analizy sprawozdań z badań wody na Pływalni przy ul. Niemcewicza 17A w Łomży stwierdzono jednorazowe, krótkotrwałe niespełnienie wymagań parametrów fizykochemicznych, tj. przekroczenie dopuszczalnej wartości chloroformu (woda w niecce basenu sportowego oraz woda wprowadzana do niecki z systemu cyrkulacji basenu rekreacyjnego). Po podjętych stosownych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, dokumentując to kolejnymi wynikami badań, które spełniały wymagania określone w ww. rozporządzeniu.

Wydanie zbiorczej rocznej oceny wody na Pływalni przy ul. J.U. Niemcewicza w Łomży poprzedziły badania jakości wody w ramach nadzoru sanitarnego wykonane przez laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży oraz laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku, w pełnym zakresie parametrów określonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia. Na podstawie tych wyników stwierdzono krótkotrwałe niespełnienie wymagań parametrów mikrobiologicznych, tj. obecność *Pseudomonas aeruginosa* w 100 ml wody (woda wprowadzana do niecki z systemu cyrkulacji - basenu rekreacyjnego). Po podjętych stosownych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, dokumentując to kolejnymi wynikami badań, które spełniały wymagania określone w ww. rozporządzeniu. Ponadto w badaniu wody ciepłej z natrysków (przebieralni damskiej i męskiej) stwierdzono wysokie skażenie bakteriami *Legionella sp.* Zgodnie z zapisami załącznika nr 5 część B, lp. 3 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. poz. 2294) - woda nie nadawała się do pryszniców. Zarządca pływalni wszczął natychmiastowe działania naprawcze, a na ich czas (do uzyskania poprawy jakości wody) wyłączył obiekt z użytkowania. Po podjętych stosownych działaniach naprawczych uzyskano poprawę jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży po przeanalizowaniu powyższego wydaje pozytywną zbiorczą roczną ocenę w zakresie spełnienia wymagań mikrobiologicznych i fizykochemicznych wody na Pływalni przy ul. J. U. Niemcewicza w Łomży.

Tabela 2: Nadzór nad pływalniami krytymi w 2021 r.

| Lp. | Nazwa i adres obiektu | Liczba niecek | Liczba dodatkowych atrakcji, wymienić jakie np. jacuzzi, sauna, zjeżdżalnię... | Liczba kontroli obiektu | Ocena obiektu | Liczba badań ogółem PIS + KW | w tym PIS | Stwierdzone przekroczenia (nazwa - parametru) | Podjęte działania przez PPIS w przypadku nieprawidłowości |
|-----|---------------------------------------|---------------|--|-------------------------|----------------------|------------------------------|-----------|---|---|
| 1 | Pływalnia w Łomży, ul. Niemcewicza 17 | 3 | sucha sauna zjeżdżalnia, jacuzzi | 1 | Odpowiada wymaganiom | 99 | 9 | - Legionella sp. w natrysku damskim i męskim; - pseudomonas aeruginosa w wodzie wprowadzanej z cyrkulacji do niecki. | decyzja administracyjna - zalecenia wykonane |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|--|---|-------------------------|-----|----|--|--|
| 2 | Park Wodny w Łomży, ul. Wyszyńskiego 15 | 5 | sucha sauna zjeżdżalnia, jacuzzi | 1 | Odpowiada wymaganiom | 151 | 13 | ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h w 1 ml wody (woda wprowadzana do niecki z systemu cyrkulacji i brodziku dla osób nie umiejących pływać. | decyzja administracyjna umarzająca - zalecenia wykonane. |
|---|---|---|--|---|-------------------------|-----|----|--|--|

3.2. Kąpielisko na rzece Narew



W 2021 r. funkcjonowało na rzece Narew w Łomży w oparciu o ustawę z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 223) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2016 r. poz. 1602).

Zadania związane z „Łomżyńskim Kąpieliskiem Miejskim” realizowało Okręgowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Łomży. Sezon kąpieliskowy określony został Uchwałą Nr 379/XXXVII/21 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie określenia sezonu kąpielowego w 2021 roku na terenie Miasta Łomża, tj. w okresie od 19.06.2021 r. do 01.09.2021 r.

„Łomżyńskie Kąpielisko Miejskie” nadzorowane było przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży oraz uwzględnione w wykazie kąpielisk. Kąpielisko zostało utworzone na terenie funkcjonującego w latach ubiegłych miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli. Kąpielisko otrzymało z Głównego Inspektoratu Sanitarnego kod NUMID – PL3426201120000023. Organizator opracował profil wody w kąpielisku. W ramach przeprowadzonej kontroli urzędowej przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży, pobrano 1 próbkę przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego. Natomiast organizator kąpieliska ustalił w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łomży harmonogram pobierania 3 próbek wody z kąpieliska. Badania wykonywane były przez laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowi Mazowieckiej. Wizualna ocena jakości wody w kąpielisku dokonywana była przez pracowników laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży. Organizator niezwłocznie przekazywał wyniki badań Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Łomży w celu uzyskania bieżących ocen jakości wody w kąpielisku. Łącznie wydano 4 bieżące oceny jakości wody w kąpielisku. Oceniał, iż woda w „Łomżyńskim Kąpielisku Miejskim” w tegorocznym sezonie kąpieliskowym spełniała obowiązujące wymagania określone ww. rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Informacje o jakości wody organizator umieszczał na bieżąco na tablicy informacyjnej usytuowanej przy kąpielisku i spełniającej wymagania zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli /Dz. U. poz. 2476/.

Informacje o jakości wody oraz warunkach panujących na kąpielisku były też na bieżąco umieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego Głównego Inspektora Sanitarnego przez organizatora kąpieliska oraz przedstawiciela Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży.

Przedmiotem kontroli była również plaża miejska przystosowana do sezonowego wykorzystania. Wyposażona była: w ubikację typu TOI-TOI, przebieralnię, kosze na odpady oraz sprzęt ratowniczy. W miniony roku kontrolowano przestrzeganie procedur przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania kąpieliska w trakcie epidemii SARS-CoV-2.

4. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej, pod kątem wymagań higienicznych zdrowotnych. Działania podejmowane w ramach prowadzenia nadzoru mają na celu przeciwdziałanie najważniejszym czynnikom ryzyka zdrowotnego u ludzi. Odpowiedni stan sanitarny jest niezbędny z uwagi na zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających w ich sąsiedztwie.

Wśród obiektów użyteczności publicznej, w których stan sanitarny lokalu, wyposażenia, jak i sposób prowadzenia usług ma zdecydowany wpływ na jakość zdrowia ludzkiego należy wymienić obiekty:

- związane z prowadzeniem zabiegów upiększania ciała oraz odnowy biologicznej;
- wykorzystywane do czasowego przebywania ludności, związanego z podróżowaniem, wypoczynkiem i turystyką;
- obsługi podróżnych różnymi środkami komunikacji zbiorowej;
- pobytu stałego osób starszych i niepełnosprawnych, jak również wykluczonych społecznie.

Ponadto, Państwowa Inspekcja Sanitarna kontroluje przestrzenie publiczne związane z wypoczynkiem, turystyką i rekreacją, cmentarze, urządzenia użyteczności publicznej, takie jak ustępy publiczne i inne.

W 2021 r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego z zakresu higieny komunalnej znajdowało się 389 obiektów pełniących funkcję użyteczności publicznej.

Tabela nr 3. Wybrane obiekty użyteczności m. Łomży w latach 2020- 2021.

| Lp. | Grupa obiektów użyteczności publicznej | 2020 | | 2021 | |
|-----|--|------------------------------------|-----------------------|------------------------------------|-----------------------|
| | | Liczba obiektów objętych ewidencją | Obiekty skontrolowane | Liczba obiektów objętych ewidencją | Obiekty skontrolowane |
| 1 | Ustępy publiczne | 2 | 2 | 2 | 2 |
| 2 | Pływalnie kryte | 2 | 2 | 2 | 2 |
| 3 | Domy pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę | 9 | 1 | 9 | 0 |
| 4 | Noclegownie | 1 | 0 | 1 | 0 |
| 5 | Hotele | 1 | 1 | 1 | 1 |
| 6 | Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie | 21 | 14 | 19 | 19 |

| | | | | | |
|----|---|-----|----|-----|----|
| 7 | Zakłady fryzjerskie | 94 | 11 | 93 | 9 |
| 8 | Zakłady kosmetyczne | 72 | 8 | 71 | 11 |
| 9 | Zakłady odnowy biologicznej | 17 | 3 | 17 | 1 |
| 10 | Inne zakłady świadczące usługi łączone w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej | 7 | 2 | 8 | 0 |
| 11 | Dworce autobusowe | 1 | 0 | 1 | 1 |
| 12 | Tereny rekreacyjne | 6 | 4 | 7 | 5 |
| 13 | Cmentarze | 4 | 0 | 4 | 0 |
| 14 | Domy pogrzebowe | 3 | 0 | 3 | 3 |
| 15 | Inne obiekty użyteczności publicznej jak np.: kina teatry, stadiony, muzea, GOK, itp. | 150 | 5 | 150 | 8 |

W minionym roku w związku z działaniami profilaktycznymi mającymi na celu zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 ww. obiekty funkcjonowały z ograniczeniami. W związku z powyższym w 2021 r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono tylko w 73 obiektach użyteczności publicznej ujętych w ewidencji. Kontrole stanu sanitarnego nie wykazały nieprawidłowości. Natomiast w 3 przypadkach stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych polegających na prowadzeniu działalności siłowni wbrew zakazowi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży wydał 3 decyzje nakazujące zaprzestania działalności. Za nieprzestrzeganie obowiązku zakrywania ust i nosa przez pracowników w obiektach usługowych nałożono 8 mandatów karnych.

Wykres 1. Liczba obiektów użyteczności publicznej objętych ewidencją i obiektów skontrolowanych w latach 2020-2021.



Ww. obiekty stanowią zróżnicowaną grupę pod względem przeznaczenia jak i wymagań sanitarnych. Dlatego też, bieżący nadzór sanitarny powoduje zróżnicowane wymagania jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym. Do istotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad tymi obiektami należy ocena zapewnienia wymogów sanitarno-technicznych

ustalonych w przepisach prawa, przestrzeganie warunków higienicznych (bieżący stan sanitarny) pomieszczeń, sprzętów, narzędzi, usług, personelu, działania organizacyjne w celu stworzenia bariery sanitarnej pomiędzy „obszarami” brudnymi i czystymi.

4.1. Obiekty świadczące usługi hotelarskie



wyższego poziomu oferowanych usług.

W ewidencji na koniec 2021 r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży znajdowało się na terenie miasta 20 obiektów hotelarskich i wszystkie zostały skontrolowane. W minionym roku nie zanotowano znaczących zmian w zakresie jakości i bezpieczeństwa sanitarnego dla osób korzystających z usług hotelarskich. Dominują obiekty o średnim standardzie. Na terenie miasta funkcjonuje nadal tylko jeden skategoryzowany hotel „Gromada” „trzygwiazdkowy”, co stanowi formalne potwierdzenie

Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie tego typu obiektów było: zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych, sprawność wentylacji pomieszczeń, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystościowe. Odpowiedni stan sanitarny jest niezbędny z uwagi na zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających a także przebywających w ich sąsiedztwie. Kontrole stanu sanitarnego przeprowadzone w 2021 r. w tej grupie obiektów nie wykazały nieprawidłowości. Wszystkie obiekty podłączone do wodociągów przez Inspekcję Sanitarną, nieczystości odprowadzane do kanalizacji lub zbiorników bezodpływowych. Pranie bielizny pościelowej i ręczników odbywa się na ogół w pralniach zewnętrznych, zachowany jest rozdział dróg bielizny czystej i brudnej. Stan pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza nie budził zastrzeżeń. W obiektach raz w roku przeprowadzana jest dezynfekcja koców, kołder, poduszek i materacy. W trakcie prowadzonych kontroli stwierdzono, że w obiektach dostępne są karty charakterystyki stosowanych substancji i preparatów chemicznych. Warunki noclegowe wszystkich obiektów są coraz lepsze a właściciele oferują klientom usługi na coraz wyższym poziomie z uwagi na rosnące wymagania gości i konkurencję na rynku świadczonych usług.

Kontrole sanitarne przeprowadzone przez inspekcję sanitarną wykazały, że właściciele zapewniali odpowiedni stan sanitarny świadczonych usług. Warunki noclegowe wszystkich obiektów są coraz lepsze a właściciele oferują klientom usługi na coraz wyższym poziomie z uwagi na rosnące wymagania gości i konkurencję na rynku świadczonych usług.

Podczas kontroli obiektów hotelarskich sprawdzano wykonanie badania wody z instalacji ciepłej wody w kierunku obecności bakterii Legionella sp. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W miniony roku przede wszystkim kontrolowano przestrzeganie procedur przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania hoteli w trakcie epidemii SARS-CoV-2. Należy podkreślić, iż z uwagi na stan epidemii wywołanej przez wirusa SARS-CoV-2 ww. obiekty działały w ograniczeniu.

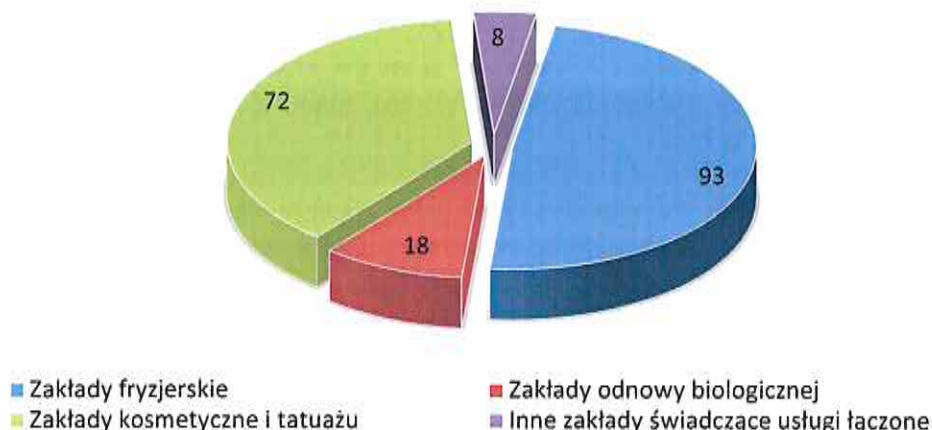
4.2. Domy pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Na terenie miasta funkcjonują: dom pomocy społecznej dla osób starszych, dzieci niepełnosprawnych, środowiskowy dom samopomocy, dom dziennego pobytu dla seniorów, ośrodek interwencji kryzysowej, rodzinny dom opieki, noclegownia i ogrzewalnia dla bezdomnych. Z uwagi na działania profilaktyczne mające na celu zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 ww. nie były kontrolowane.

4.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne, w których świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży znajdowało się łącznie 191 tego rodzaju obiektów. Największą grupę stanowiły zakłady fryzjerskie. Ww. usługi są bardzo rozpowszechnione na terenie miasta i stanowią łącznie przeważającą część na tle innych obiektów świadczących usługi.

Wykres 2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne łącznie, w których świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług.



Przeprowadzone w 2021 r. kontrole sanitarne zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej nie wykazały nieprawidłowości. Wszystkie 30 skontrolowane zakłady zaopatrywane są w wodę z wodociągu publicznego, nieczystości płynne odprowadzane do kanalizacji. W większości zakładów obsługa stosowała wyłącznie ręczniki jednorazowego użytku. Przestrzegana była segregacja bielizny czystej i brudnej. We wszystkich skontrolowanych obiektach znajdowały się pomieszczenia sanitarno-higieniczne, miejsca dla oczekujących klientów, miejsca na odzież wierzchnią i wydzielone miejsca lub szafki na sprzęt porządkowy. Sprzątaniem pomieszczeń zajmował się personel zatrudniony w zakładzie. Na wyposażeniu zakładów znajdowały się środki dezynfekcyjne o aktualnych datach ważności i szerokim spektrum działania, stosowane zgodnie z załączonymi instrukcjami. W obiektach wykonujących zabiegi powodujące naruszenie ciągłości tkanek ludzkich były opracowane i wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W skontrolowanych gabinetach używano sterylnych narzędzi przygotowanych w pakietach lub jednorazowych. Odpady komunalne gromadzone są w przeznaczonych do tego celu pojemnikach. W obiektach obowiązywał zakaz palenia wyrobów tytoniowych, a informacje te umieszczane zostały w widocznym miejscu.

W miniony roku przede wszystkim kontrolowano przestrzeganie procedur przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania salonów fryzjerskich, kosmetycznych, innych w trakcie epidemii SARS-CoV-2.



4.4. Inne obiekty użyteczności publicznej.

W tej grupie znajdują się różnorodne obiekty np. galerie, stadion sportowy, domy kultury, biblioteki, kina, pralnie inne. Odpowiedni stan sanitarny jest niezbędny z uwagi na zachowanie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających a także przebywających w ich sąsiedztwie. 13 kontroli stanu sanitarnego przeprowadzone w 2021 r. w tej grupie obiektów nie wykazały nieprawidłowości. Wszystkie obiekty podłączone do wodociągów publicznych, a nieczystości płynne odprowadzane do kanalizacji.

Sanitariaty były odpowiednio wyposażone i zadbane. Zapewniona była odpowiednia ilość pojemników na odpady komunalne.

Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami użyteczności publicznej nie wykazał zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia. W miniony roku przede wszystkim kontrolowano przestrzeganie procedur przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania tego typu obiektów w trakcie epidemii SARS-CoV-2.

5. Nadzór nad postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

W ramach nadzoru nad postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi zakresie ochrony zdrowia ludzkiego przeprowadzono 1 kontrolę prowadzonej ekshumacji zwłok ludzkich, w której uczestniczył pracownik PSSE w Łomży, - czynności ekshumacyjne były przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Skontrolowano 2 środki transportu do przewożenia zwłok. Sprawdzano czy samochody w myśl rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania zezwoleń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz.U. z 2007r. nr 249, poz. 1866) posiadają kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczony na umieszczenie zwłok albo szczątków, zabezpieczone są przed przesuwaniem się trumny, podłogę w części przeznaczony na umieszczenie trumny wykonaną z materiałów łatwo zmywalnych i odpornych na działanie środków dezynfekujących oraz wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, sprzętu myjąco-czyszczącego i jednorazowych rękawic ochronnych. Kontrolowani deklarowali przeprowadzanie dezynfekcji środka transportu w części przeznaczony na umieszczenie zwłok i szczątków ludzkich, każdorazowo po przewiezieniu zwłok środkami o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym i grzybobójczym. Nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

W 2021 roku wydano 4 decyzje administracyjne zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich, 28 postanowień opiniujących wnioski Prezidenta Łomży w sprawie sprowadzenia do Polski zwłok osób zmarłych poza granicami kraju oraz 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok ludzkich za granicę.

6. Środki transportu publicznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2021 r. przeprowadziła kontrole 89 środków transportu publicznego. Kontrolowano przestrzeganie procedur przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania komunikacji publicznej w trakcie epidemii SARS-CoV-2. Skontrolowano 3 firmy świadczące usługi komunikacji dalekobieżnej i turystycznej. Kontrole ww. środków transportu nie wykazały większych zaniedbań.

Wnioski:

- ❖ Działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji pionu higieny komunalnej przyczyniają się do bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Jakość wody z wodociągu Łomża w ciągu całego 2021 r. była przydatna do spożycia przez ludzi i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.
- ❖ Sprawowany nadzór nad pływalniami wykazał, iż jakość wody nie zagrażała bezpieczeństwu zdrowotnemu kąpiących się, stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.
- ❖ Woda w „Łomżyńskim Kąpielisku Miejskim” w sezonie kąpieliskowym spełniała obowiązujące wymagania określone rozporządzeniu Ministra Zdrowia i nadawała się do kąpieli.
- ❖ Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami użyteczności publicznej nie wykazał w 2021 r. zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia. Nie stwierdzono obiektów ze złym stanem

sanitarno-technicznym. W większości właściciele dbają o wygląd estetyczny obiektów, standard wyposażenia jak i poziom świadczonych usług.

Właściciele / zarządcy wdrożyli procedury przeciwepidemiczne Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania obiektów w trakcie epidemii SARS-CoV-2.

W 3 przypadkach stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych polegających na prowadzeniu działalności siłowni wbrew zakazowi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży wydał 3 decyzje nakazujące zaprzestania działalności. Za nieprzestrzeganie obowiązku zakrywania ust i nosa przez pracowników w obiektach usługowych nałożono 8 mandatów karnych.

- ❖ Liczba obiektów w ewidencji higieny komunalnej w 2021 roku na terenie miasta wynosiła – 389. W ww. obiektach przeprowadzono 73 kontrole. Wydano 16 decyzji merytorycznych, 7 płańniczych, 32 postanowienia, wystosowano 18 wystąpień, 4 opinie. W ramach działalności statutowej do badań laboratoryjnych pobrano 35 próbek wody.

SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI



Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy min. kontrola przestrzegania przepisów dotyczących higieny procesu produkcyjnego oraz wprowadzania do obrotu: środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a także produktów kosmetycznych. Urzędowa kontrola żywności prowadzona przez Inspekcję Sanitarną, dotyczy wszystkich elementów i etapów produkcji środków spożywczych, obejmując bazę surowcową, półprodukty oraz produkty finalne.

Główne kierunki działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej to :

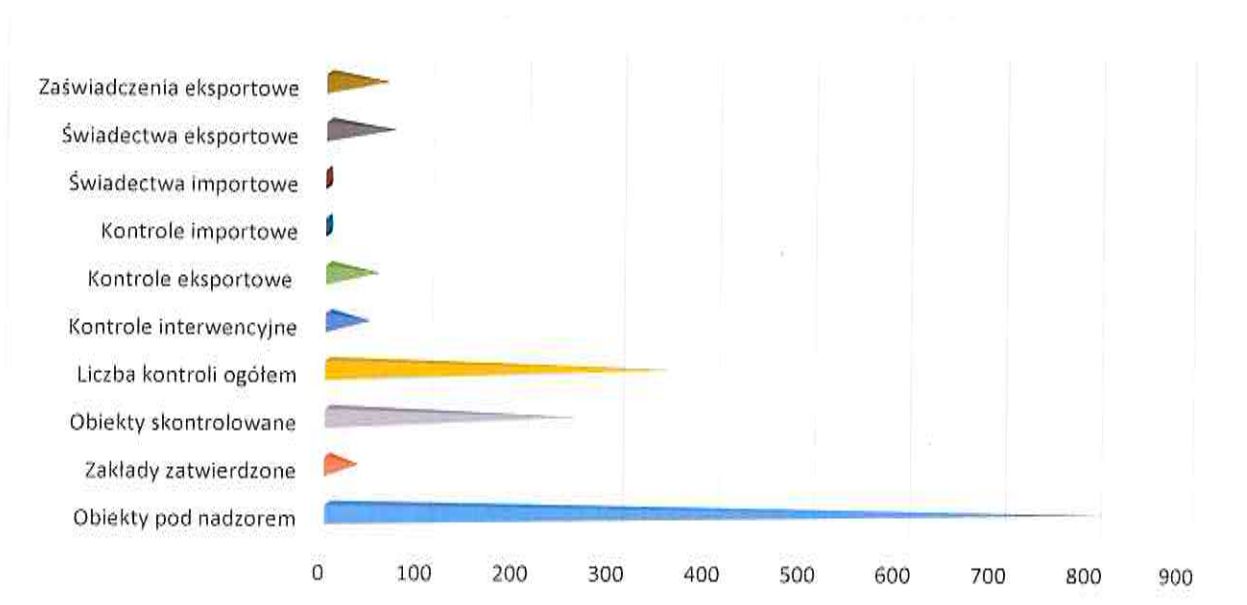
- ⚡ Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami.
- ⚡ Prowadzenie skutecznych i terminowych działań, w ramach wspólnotowych systemów RASFF oraz ACC, w tym we współpracy z innymi inspekcjami.
- ⚡ Sprawowanie nadzoru nad rynkiem żywności prozdrowotnej: żywności dla określonych grup, środków spożywczych wzbogacanych oraz suplementów diety produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu, z uwzględnieniem sprzedaży „na odległość”.
- ⚡ Nadzór nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu.

- ✚ Wdrażanie działań naprawczych, wynikających z kontroli i audytów dot. bezpieczeństwa żywności.
- ✚ Współpraca z innymi organami kontroli, instytucjami rządowymi i samorządowymi w zakresie realizowanych zadań.
- ✚ Poprawa nadzoru nad zakładami produkcji w zakresie kryteriów mikrobiologicznych.

W powiecie grodzkim ilość obiektów żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wg prowadzonych rejestrów w roku 2021 wynosiła 833. W roku sprawozdawczym skontrolowano 267 obiektów, przeprowadzono w nich 369 kontrole w tym 45 kontrole interwencyjne w ramach systemu RASFF oraz w związku z sygnałami obywateli. Po wpłynięciu stosownych wniosków od przedsiębiorców i dokonaniu inspekcji zatwierdzono 33 zakłady.

W ramach nadzoru nad importem przeprowadzono 4 kontrole, podczas których dokonano oceny 4 partii środków spożywczych, na które wystawiono 4 świadectwa spełnienia wymagań jakości zdrowotnej (przyprawy, warzywa świeże) Wydano 4 decyzje rachunkowe na towar importowany.

Przeprowadzono także 54 kontrole w ramach nadzoru nad eksportem, podczas których dokonano oceny 86 partii środków spożywczych (skrobia ziemniaczana, substancje dodatkowe). Wydano 71 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych oraz 62 decyzje rachunkowe. Ponadto w roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad importem wystawiono na wniosek przedsiębiorcy 64 zaświadczenia eksportowe na wyprodukowany towar. Oceniono łącznie 171 partii środków spożywczych, wydając 51 decyzji rachunkowych.



Dane dotyczące działalności kontrolnej Sekcji Bezpieczeństwa Żywności w 2021 roku.

Wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej posiadały 833 zakłady, a system HACCP funkcjonował w 78 obiektach.

W rezultacie prowadzonego w 2021 r. nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności wydano 211 decyzji administracyjnych. Za nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych na osoby odpowiedzialne nałożono 7 mandatów karnych na sumę 1950 zł. Do właścicieli i kierownictwa zakładów wystosowano 101 wystąpień.

Jakość zdrowotną środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz badań sanitarnych przedstawia poniższa tabela.

| Próbki środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz badań sanitarnych | 2021 | | 2020 | | 2019 | | 2018 | | 2017 | | 2016 | |
|--|----------|----------------------|----------|----------------------|----------|----------------------|----------|----------------------|----------|----------------------|----------|----------------------|
| | Razem | | Razem | | Razem | | Razem | | Razem | | Razem | |
| | pobra ne | w tym kwestio nowane | pobra ne | w tym kwestio nowane | pobra ne | w tym kwestio nowane | pobra ne | w tym kwestio nowane | pobra ne | w tym kwestio nowane | pobra ne | w tym kwestio nowane |
| SUMA | 200 | 6 | 203 | 1 | 289 | 12 | 247 | 5 | 249 | 10 | 253 | 8 |

Ogółem w 2021 roku do badań laboratoryjnych pobrano **200 próbek**, w tym **195 próbek środków spożywczych** i **4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością** a także **1 produkt kosmetyczny**.

Ich jakość zdrowotną przedstawia poniższa tabela:

| Rodzaj obiektu | Próbki | |
|--|--|--------------|
| | pobrane | w tym kwest. |
| <i>Obiekty produkcji żywności</i> | | |
| Wytwórnice lodów | 10 | - |
| Piekarnie | 6 | - |
| Ciastkarnie | 6 | - |
| Browary | 1 (materiał i wyrób do kontaktu z żywnością) | - |
| Wytwórnice koncentratów | 6 | - |
| Razem | 29 | - |
| <i>Obiekty obrotu żywnością</i> | | |
| Sklepy spożywcze | 109 (w tym 1 materiał i wyrób do kontaktu z żywnością) | - |
| Apteki | 5 | - |
| Magazyny hurtowe | 27 | 6 |
| Inne zakłady obrotu żywnością | 9 | - |
| Razem | 150 | - |
| Żywnienie zbiorowe otwarte | 17 | - |
| Żywnienie zbiorowe zamknięte | 1 | - |
| Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (sklepy) | 2 | - |
| Hurtownia kosmetyczna | 1 | - |
| SUMA | 200 | 6 |

Pobrane próbki dotyczyły następujących grup środków spożywczych:

w obiektach produkcji żywności:

- lody z udziałem mleka, wyroby cukiernicze i ciastkarskie- ciasta z kremem i nie poddanym obróbce cieplnej, przyprawy, jaja, produkty jajeczne, substancje dodatkowe.

w obiektach obrotu żywnością:

- mięso świeże, drób i produkty drobiowe, inne produkty mięsne- wędliny, przetwory mięsne, wyroby garmazeryjne i kulinarne, przetwory rybne i owoców morza, mleko i przetwory mleczne, przetwory zbożowo-mączne, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, galanteria ciastkarska, warzywa świeże, przetwory warzywne, owoce i przetwory owocowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementy diety, tłuszcze roślinne.

W roku 2021 w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych zakwestionowano **6 próbek**, w tym:

- **1 próbkę z importu – grejpfrut** ze względu na obecność pozostałości pestycydu powyżej NDP - Propikonazol $0,082 \pm 0,041$

Odbyło się posiedzenie ekspertów ds. RASFF, na którym postanowiono skierować sprawę do systemu RASFF. Przeprowadzono ponowną kontrolę w hurtowni, w której pobrano kwestionowaną próbkę. Poinformowano właściciela zakładu o wynikach badań. Przedsiębiorca rozpoczął procedurę wycofania z obrotu. Wysłano pismo do importera produktu, a także zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie obciążenia opłatą. Do PPWIS w Białymstoku wysłano w ramach systemu RASFF wypełniony formularz zgłoszenia do Sieci wraz z załącznikami. Poinformowano, także PPIS w Warszawie (właściwego miejscowo ze względu na siedzibę importera) o w/w sprawie. Wystosowano wystąpienie do siedziby hurtowni, w której pobrano próbkę. Towar został wycofany z obrotu. Poinformowano PPIS w Warszawie o dokonaniu zwrotu przez łomżyńskiego przedsiębiorcę do importera produktu. PPIS w Łomży wystosował zawiadomienie o zakończeniu postępowania w sprawie obciążenia opłatą a następnie wydał decyzję rachunkową.

- **5 próbek krajowych – filet z kurczaka** ze względu na obecność pałeczek z rodzaju Salmonella spp. oraz Salmonella Enteritidis w 25g.

Poinformowano właściciela hurtowni o wynikach badań oraz wysłano zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie obciążenia opłatą. Odbyło się posiedzenie ekspertów ds. RASFF, na którym postanowiono skierować sprawę do systemu RASFF. Poinformowano PWL nadzorującego producenta o kwestionowanych wynikach badań. Do PPWIS w Białymstoku wysłano w ramach systemu RASFF wypełniony formularz zgłoszenia informacyjnego do Sieci wraz z załącznikami. Wystosowano zawiadomienie o zakończeniu postępowania w sprawie obciążenia opłatą oraz decyzję rachunkową.

W ramach bieżącego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 4 próbki (wyroby z melaminy, puszki do piwa, wyroby szklane, łyżki do drinków) celem określenia odpowiednio migracji globalnej, migracji ołowiu i kadmu, migracji specyficznej formaldehydu oraz bisfenolu A.

Odpowiadały one wymaganiom obowiązującego prawa.

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi, w hurtowni kosmetycznej pobrano 1 próbkę produktu kosmetycznego dla dzieci celem określenia zawartości azotanów. Próbka odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

W roku sprawozdawczym w zakresie jakości sposobu żywienia skontrolowano **20** zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. Ogółem teoretycznie oceniono **20 jadłospisów na kontroli**, w tym:

- blok żywienia w szpitalu - 1,

- stołówki w domach opieki społecznej - 2,
- stołówki w żłobkach i domach małego dziecka - 4 ,
- stołówki w szkołach - 4 ,
- stołówki przedszkolach - 8,
- zakład usług cateringowych- 1

W roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych oceny jakości sposobu żywienia pobrano **4 próbki posiłków**, w tym:

- 3 w bloku żywienia w szpitalu (śniadanie, obiad, kolacja)
- 1 w zakładzie usług cateringowych (obiad)

Ponadto do teoretycznej oceny całodiennej racji pokarmowej pobrano **1 zestawienie dekadowe** w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego (szpital).

Zakwestionowano:

➤ **4 próbki** posiłków, w tym;

* **3 próbki** posiłków w stołówce w szpitalu (śniadanie, obiad, kolacja) ze względu na:

- zbyt niską wartość energetyczną, niską zawartość białka, tłuszczu i węglowodanów w śniadaniu,
- niską wartość energetyczną, niską zawartość tłuszczu w obiedzie,
- za wysoką zawartość węglowodanów w kolacji,
- wysoką zawartość chlorku sodu, niską zawartość wapnia oraz żelaza w całodiennej racji pokarmowej,

* **1 próbkę** obiadu w zakładzie usług cateringowych, ze względu na: zbyt niską zawartość tłuszczu oraz zbyt niską wartość energetyczną posiłku. Nieprawidłowy procentowy udział energii z białka i węglowodanów, niską zawartość chlorku sodu w posiłku.

➤ **1 próbkę** dekady w szpitalu ze względu na nieprawidłową wartość energetyczną posiłku, niską zawartość żelaza oraz niewłaściwy udział energii z tłuszczu.

Wystosowano 1 wystąpienie do Dyrektora Szpitala oraz 1 wystąpienie do właściciela Zakładu Cateringowego.

Ponadto w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami żywności i żywienia w 2021 roku dokonano kontroli w zakresie:

1. stosowania substancji dodatkowych w zakładach żywności i żywienia

Kontrolą objęto 12 zakładów (2 piekarnię, 5 ciastkarni, 1 przetwórnice owocowo-warzywną, 1 wytwórnice koncentratów spożywczych, 1 obiekt z grupy inne wytwórnice żywności i 2 sklepy).

Ogółem oceniono 16 partii substancji dodatkowych.

Nie zanotowano uchybień dotyczących ich stosowania. Dodawane one były w ilościach zgodnych z deklaracją producenta, wg procedur dobrej praktyki produkcyjnej, przechowywane właściwie. Na opakowaniach jednostkowych wyrobów zawierających substancje dodatkowe zamieszczono informacje o ich obecności.

Do badań laboratoryjnych pobrano zgodnie z harmonogramem z zakładów produkcyjnych i placówek obrotu 7 próbek środków spożywczych w kierunku obecności substancji dodatkowych, w tym:

- 4 próbki w kierunku określenia zawartości substancji konserwujących, w tym:
 - 1 próbkę z grupy – Pasty do smarowania, Kod:A04MN,
 - 1 próbkę z grupy – Galanteria ciastkarska, Kod:A009T,
 - 1 próbkę z grupy – Suszone owoce Kod: A01MA,

- 1 próbkę z grupy – Warzywa ogrodowe i ich podstawowe produkty pochodne, Kod:A0FXJ,
 - 2 próbki na obecność substancji słodzących, w tym;
 - 1 próbkę z grupy - Ryby, owoce morza i ich przetwory, Kod:A0EZR,
 - 1 próbkę z grupy - Żywność dla określonych diet, Kod:A03RR,
 - 1 próbkę na obecność polifosforanów z grupy – Mięso przetworzone lub konserwowe, Kod:A0BXT,
- W zakresie badanych parametrów w/w próbki odpowiadały wymaganiom obowiązującego prawa żywnościowego.

2. nadzoru nad suplementami diety, żywnością specjalnego przeznaczenia oraz żywnością wzbogacaną.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży nie ma zakładów produkujących: suplementy diety, środki spożywcze dla określonych grup i żywność wzbogacaną oraz ich importerów.

W roku 2021 na terenie powiatu łomżyńskiego funkcjonowały 2 sklepy specjalistyczne, które w swojej ofercie posiadały żywność prozdrowotną oraz dwie strony internetowe prowadzące m.in. sprzedaż w/w żywności.

W omawianym temacie skontrolowano 13 obiektów obrotu przeprowadzając ogółem 13 kontroli oraz dokonano przeglądu 2 stron internetowych należących do przedsiębiorców znajdujących się pod nadzorem PPIS w Łomży w związku z otrzymanym powiadomieniem w ramach systemu RASFF.

W okresie sprawozdawczym dokonano oceny prawidłowości znakowania 28 partii produktów z grupy żywności prozdrowotnej. Uszczegóławiając, oceniono:

- 17 partii suplementów diety,
- 6 partii żywności dla określonych grup,
- 5 partii żywności wzbogacanej.

Nie zakwestionowano żadnej z wyżej ocenianych partii.

W roku sprawozdawczym zgodnie z planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 36 próbek, w tym:

- 12 próbek suplementów diety,
- 23 próbki żywności dla określonych grup,
- 1 próbkę żywności wzbogacanej.

W/w próbki pobrano celem:

- oceny znakowania oraz oznaczenia zawartości składników mineralnych i innych składników wykazujących efekt odżywczy lub fizjologiczny, (5)
- oznaczenia zanieczyszczeń metalami szkodliwymi dla zdrowia (3),
- oznaczenia zanieczyszczeń mikrobiologicznych (22),
- oznaczenia zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) (1),
- znakowania oraz oznaczenia tłuszczów w żywności dla określonych grup (1),
- żywności wzbogacanej (1),
- zawartość azotanów (1),
- oznaczenia zawartości mykotoksyn (1),
- zawartości substancji dodatkowych (1).

W wyniku oceny laboratoryjnej wszystkie badane próbki nie budziły zastrzeżeń.

Informacje napływające z Zespołu ds. Sfałszowanych Produktów Leczniczych, przekazywanych przez GIS za pośrednictwem PPWIS w Białymstoku były wykorzystywane podczas bieżących

kontroli sanitarnych. Nie stwierdzono na stanie kontrolowanych zakładów produktów zafalszowanych.

W kontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

3. prawidłowości znakowania środków spożywczych

Nadzorem objęto: zakłady produkcji żywności oraz obiekty obrotu żywnością.

W roku sprawozdawczym skontrolowano **69** obiektów, w tym: 14 zakładów produkcyjnych, 55 zakładów obrotu żywnością.

Łącznie na kontroli oceniono **137** produktów różnego asortymentu, w tym: mięso i przetwory mięsne, drób, wędliny, podroby i produkty drobiarskie, ryby, owoce morza i ich przetwory, mleko i przetwory mleczne, przetwory zbożowo-mączne, wyroby piekarnicze, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, warzywa, owoce, przetwory i produkty warzywne, grzyby, wody mineralne i napoje bezalkoholowe, majonezy i musztardy, zioła i przyprawy, wyroby garmażeryjne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, suplementy diety, substancje dodatkowe.

Podczas czynności kontrolnych na targowisku miejskim w **2** obiektach ruchomych i tymczasowych, na stoiskach sprzedaży, stwierdzono brak oznakowania wprowadzanych do obrotu mięsa, wyrobów mięsnych, wędlin i wyrobów garmażeryjnych (4 partie).

PPIS w Łomży nałożył 2 mandaty karne na kwotę 700 zł. oraz wydał dwie decyzje zakazujące sprzedaży między innymi nieoznakowanego mięsa, wyrobów mięsnych, wędlin i wyrobów garmażeryjnych na terenie działania PPIS w Łomży. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające, nie stwierdzono sprzedaży produktów mięsnych z w/w obiektów.

Z uwagi na to, iż w/w obiekty ruchome pochodziły z terenu działania PSSE w Wołominie, do PPIS w Wołominie wystosowano pismo z informacją o powyższym celem wykorzystania służbowego.

4. nadzoru nad żywnością modyfikowaną genetycznie

W roku 2021 przeprowadzono 7 kontroli, w tym: 1 kontrolę w zakładzie produkcji żywności (ciastkarnia) oraz 6 kontroli w placówkach obrotu (sklepy spożywcze). W trakcie przeprowadzonych kontroli, w tym zakresie w w/w zakładach ocenie poddano 12 partii środków spożywczych, w których istniało prawdopodobieństwo wystąpienia składników modyfikowanych genetycznie, w tym:

- 9 partii środków spożywczych z udziałem kukurydzy,
- 3 partie innych produktów mogących potencjalnie zawierać lub być wyprodukowane z GMO (1 partię siemienia lnianego, 1 partię sezamu - ziarno, 1 partię słonecznika łuskanego).

Podczas działań kontrolnych w zakładach produkcji żywności ocenę surowców przeprowadzano na podstawie informacji zawartych w ich oznakowaniu oraz dokumentacji towarzyszącej dostawom. Nie stwierdzono używania w produkcji składników zawierających lub składających się z GMO.

W obiektach obrotu żywnością również w sprzedaży nie stwierdzono żywności, której oznakowanie wskazywałoby na fakt wyprodukowania jej z genetycznie zmodyfikowanych składników.

Zgodnie z planem próbkobrania na rok 2021, w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz identyfikacji modyfikacji genetycznej pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki środków spożywczych (1 próbkę ryżu białego długoziarnistego, 1 próbkę koncentratu białka sojowego, 1 próbkę batatów). W zbadanych próbkach nie stwierdzono obecności materiału modyfikowanego genetycznie.

5. nadzoru nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi działalność w zakresie produkcji pierwotnej, dostaw bezpośrednich oraz rolniczego handlu detalicznego.

Na koniec roku sprawozdawczego w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli PPIS w Łomży figurowało **17** osób prowadzących działalność w zakresie:

- produkcji pierwotnej - 8,
- produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich - 5

- produkcji pierwotnej, rolniczego handlu detalicznego i dostaw bezpośrednich - 4

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę uprawy pieczarek (produkcja pierwotna). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w zakresie nadzoru nad dostawami bezpośrednimi, skontrolowano 23 zakłady, w tym: 10 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, 12 zakładów żywienia zbiorowego otwartego i 1 zakład z grupy inne wytwórnice żywności.

Podczas kontroli w/w zakładów m.in. analizowano dokumentację – faktury dostaw, celem ustalenia pochodzenia surowców używanych do produkcji potraw.

Stwierdzono, iż w żadnym zakładzie nie prowadzi się zakupu warzyw, owoców i ziemniaków od producentów pierwotnych dostarczających surowce pochodzenia roślinnego w ramach dostaw bezpośrednich.

6. nadzoru na materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

W roku sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością skontrolowano 11 obiektów (zakłady produkcyjne, sklepy spożywcze, hurtownia spożywcza, zakłady żywienia zbiorowego otwartego, miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością - sklepy). Przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych nie stwierdzając uchybień.

Ocenie poddano 25 partii wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością (sztućce, naczynia jednorazowe, serwetki papierowe, opakowania z papieru, drobny sprzęt gospodarstwa domowego). Były one prawidłowo oznakowane, używane zgodnie z deklaracją producenta, przechowywane w odpowiednich warunkach, zabezpieczone przed zanieczyszczeniem.

W celu oceny jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pobrano zgodnie z planem do badań laboratoryjnych ogółem 4 próbki, w tym:

1 próbkę w kierunku migracji specyficznej formaldehydu - wyroby z melaminy, kod:A0C5Z

- miseczki 100% melamina (I);

1 próbkę w kierunku migracji specyficznej bisfenolu A kod: A0C5Z

- puszki do piwa-metalowe (k);

1 próbkę w kierunku migracji globalnej - wyroby z tworzyw sztucznych, kod:A0C5Z

- łyżki do drinków (I);

1 próbkę w kierunku migracji kadmu i ołowiu- wyroby szklane, kod: A0C5Z

- szklanki barwione w masie (I);

Wszystkie próbki pod względem badanych parametrów spełniały wymagania obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.

W roku sprawozdawczym prowadzone były również działania kontrolne w ramach systemu RASFF.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży, w ramach funkcjonowania systemu RASFF przesłał do PPWIS w Białymstoku:

➤ dnia 20 września 2021 r. zgłoszenie do Sieci powiadomienia i współpracy (ACN) dotyczące produktu pn. Grejppfrut, kraj poch. RPA, który został pobrany do badania w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w kierunku badań pozostałości pestycydów.

Przeprowadzone badania laboratoryjne wykazały przekroczenie najwyższej dopuszczalnej pozostałości pestycydów NDP propikonazolu - co jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. W związku z powyższym:

✓ przeprowadzono kontrolę interwencyjną w zakładzie, w którym pobrano w/w próbkę i wszczęto postępowanie wyjaśniające,

✓ wydano decyzję płatniczą, obciążając firmę opłatą za czynności wykonywane w ramach urzędowej kontroli żywności.

➤ dnia 03 listopada 2021 r. przesłał formularz „Original notification” dotyczący produktu pn. Filet z kurczaka. W ramach urzędowej kontroli i monitoringu, pobrano do badania 5 próbek w kierunku

oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych i oceny organoleptycznej. Przeprowadzone badania laboratoryjne wykazały obecność *Salmonella spp.* oraz *Salmonella Enteritidis* w 5 z 5 badanych próbkach - co jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. W związku z powyższym (pomimo upływu terminu przydatności do spożycia w/w produktu) wszczęto postępowanie wyjaśniające, wysłano pismo z informacją o wynikach próbek do Powiatowego Lekarza w Łomży (wraz z dokumentacją), pod nadzorem którego znajduje się dostawca kwestionowanych filetów oraz wydano decyzję płatniczą w sprawie obciążenia opłatą za pobranie i badanie laboratoryjne przedmiotowych próbek.

Informacje o niebezpiecznych produktach żywnościowych w ramach systemu RASFF otrzymywano z WSSE w Białymstoku (52 informacje), innych PSSE (6 informacji), od Powiatowego Lekarza Weterynarii (8 informacji) oraz od Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii (1 informację). Za każdym razem podejmowane były działania kontrolne i wyjaśniające celem wyeliminowania z rynku żywności zagrażającej zdrowiu ludzi.

W roku 2021 otrzymano ogółem **67 powiadomień**, w tym:

➤ 23 powiadomienia informacyjne, tj.:

- 14 dotyczących produktów ogólnego spożycia, pn.: ``
 - ✓ Napoje energetyczne wyprodukowane dla Monster Energy Company (Monster LH44, gazowany napój energetyczny 500 ml, Monster Ripper, gazowany napój energetyczny 500 ml, Monster Vanilla Espresso, napój kawowy 250 ml, Burn Zero Peach (Fury), gazowany napój energetyczny 250ml),
 - ✓ Napój alkoholowy Seagram, s Gin 0,7 litra,
 - ✓ Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany,
 - ✓ Grejpfrut czerwony,
 - ✓ Mrożone mięso z nogi kurczaka bez kości,
 - ✓ Wątroba kurczaka świeża,
 - ✓ Filet z piersi kurczaka „Kraina mięsa”,
 - ✓ Skórki z szyi kurczaka,
 - ✓ Produkty pn.: Makaron pełnoziarnisty Tiradell świderki 500 g, Makaron pełnoziarnisty Tiradell pióra 500 g, Makaron pełnoziarnisty Pol – Mak świderki 400 g, Makaron pełnoziarnisty Pol – Mak pióra 400 g, Makaron pełnoziarnisty La Campagna pióra 500 g, Makaron razowy Makarony Polskie spaghetti 400 g,
 - ✓ Produkt pn. fresh chicken broiler fillet with internal fillet,
 - ✓ Ziele angielskie,
 - ✓ Papryka czerwona,
 - ✓ Tuszki i elementy z mięsa drobiowego,
 - ✓ Bezpośredni sok jabłkowy 100% tłoczony.
- 2 dotyczące suplementów diety pn.:
 - ✓ ALLNUTRITION REDOX EXTREME,
 - ✓ 7 Nutrition Huperzine A 90 caps.
- 7 dotyczących materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pn.:
 - ✓ Łyżka cedzakowa – łyżka z poliamidu w kolorze czarnym,
 - ✓ Produkt pn. „Travel cup SINSAY” (składający się z ceramicznego kubka i silikonowej pokrywki, kubek model nr 7526A),
 - ✓ Użycia niedozwolonych włókien bambusa w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością z tworzyw sztucznych,
 - ✓ Produkt AltOM® DESIGN, bądź Eko pn. „Organic kubek z włókna bambusowego 350ml”,
 - ✓ Wyrób z tworzywa sztucznego pn. „Canpol babies zestaw naczyń bambusowych 5 elem. LAMA”,
 - ✓ Wyroby pn.: „SMIKI Zestaw naczyń ŻYRAFA”, „SMIKI Zestaw naczyń RAKIETA”, „SMIKI Zestaw naczyń JEDNOROŻEC”,
 - ✓ Zestaw naczyń bambusowych BOCIOLAND.

➤ 44 powiadomienia alarmowe, tj.:

- 29 dotyczących produktów ogólnego spożycia, pn.:
 - ✓ Ser wędzony pn. Ser Janosika - wędzony 55g,
 - ✓ Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany,
 - ✓ Skórki z szyjek kurcząt – 5 powiadomień,
 - ✓ Szyńka staropolska,
 - ✓ Skórki z szyjek kurcząt i ćwiartek z kurczaka,
 - ✓ Wątroba kurczaka świeża, serca kurczaka świeże,
 - ✓ produkt pn. Dill (koper suszony igła),
 - ✓ Sielski kurczak klasy A z szyją bez podrobów – 5 powiadomień,
 - ✓ Tuszki i elementy z kurczaka,
 - ✓ HELIO Sezam łuskany,
 - ✓ Mama i ja, woda źródłana, niegazowana,
 - ✓ Konserwy rybne, donut, do produkcji których użyto mączkę chleba świętojańskiego (E410) zanieczyszczonej tlenkiem etylenu (ETO),
 - ✓ Różne typy pączków, do produkcji których użyto mączkę chleba świętojańskiego (E410) zanieczyszczonej tlenkiem etylenu (ETO),
 - ✓ Wątroba wieprzowa,
 - ✓ Sezam łuskany á 500g,
 - ✓ Kurczak z szyją bez podrobów,
 - ✓ Chrzan śmietankowy, sos musztardowo-chrzanowy oraz sos trzy smaki firmy Mosso,
 - ✓ „Tatar wołowy”, surowy wyrób mięsny,
 - ✓ Tuszki i elementy z mięsa drobiowego i podroby drobiowe,
 - ✓ Long Chips – chipsy z puree ziemniaczanego o smaku sera i zielonej cebulki.
 - 10 dotyczących suplementów diety pn.:
 - ✓ Total Men,
 - ✓ Dr. Rath PhytobiologicalsTM,
 - ✓ suplementów diety zanieczyszczonej tlenkiem etylenu wyprodukowanych przez MASPEX „POLSKI LEK” Sp. z o.o., 34-100 Wadowice, ul. Chopina 10,
 - ✓ Molekin Osteo,
 - ✓ Biowap Osteo D3 i Biowap Osteo D3 K2,
 - ✓ Garcinia cambogia extract powder – 2 powiadomienia,
 - ✓ Suplementy diety wyprodukowane przez firmę MASPEX,
 - ✓ Produkt pn. PressCAL® MD92.5 Granulat użyty do produkcji suplementów diety przez Spółkę Maspex-GMW Sp. z o. o., ul. Chopina 10, 34-100 Wadowice – 2 powiadomienia.
 - 5 dotyczących substancji dodatkowych pn.:
 - ✓ LYGOMME do produkcji mieszanki, która została użyta do produkcji wędlin,
 - ✓ LYGOMME, która została użyta do produkcji lodów – 2 powiadomienia,
 - ✓ Guma guar, która została użyta do produkcji napojów roślinnych,
 - ✓ Emulgator pn. Flanogen OGC 203, który został użyty do produkcji glazur MIRON o różnych smakach.
- ponadto otrzymano z WSSE w Białymstoku powiadomienie o niezgodności nr AA21.5731 w sprawie suplementów diety sprzedawanych m.in. w Polsce, zawierających niedozwoloną formę magnezu - L-treonian magnezu. Przeprowadzono postępowanie wyjaśniające u przedsiębiorcy znajdującego się na liście dystrybucji, w trakcie którego ustalono, iż zakupiona 1 sztuka suplementu diety została sprzedana klientowi indywidualnemu na paragon.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 31 kontroli interwencyjnych mających na celu stwierdzenie obecności w/w produktów niebezpiecznych zgłoszonych w ramach systemu RASFF.

W rozbiciu na poszczególne grupy obiektów przedstawia się to następująco:

- piekarnie -2 kontrole,
- ciastkarnie -1 kontrola,
- wytwórnie koncentratów spożywczych - 4 kontrole,

- sklepy spożywcze – 9 kontrole, w tym w supermarketach 2 kontrole,
- apteki - 3 kontrole,
- magazyny hurtowe – 3 kontrole,
- inne zakłady/obiekty obrotu żywnością – 5 kontrole,
- miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością - 4 kontrole.

W kontrolowanych obiektach w 24 przypadkach podczas kontroli stwierdzono na stanie zabezpieczone, oznakowane i przygotowane do zwrotu produkty będące przedmiotem powiadomienia.

W Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Łomży w roku 2021 odbyły się 2 posiedzenia zespołu ekspertów do spraw RASFF dotyczących kwalifikacji próbek żywności pobranych do badania w nadzorowanych zakładach tj.:

- posiedzenie dotyczące oceny 1 próbki: grejpfrutów, kraj pochodzenia RPA, zakupionych na giełdzie owocowo - warzywnej w Broniszach, pobranych do badania w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, w kierunku badań pozostałości pestycydów. Przeprowadzone badania laboratoryjne wykazały przekroczenie najwyższych dopuszczalnych pozostałości pestycydów NDP propikonazolu. Po dokonaniu przez zespół ekspertów analizy ryzyka, biorąc pod uwagę fakt, że potencjalnie każdy poziom propikonazolu obecny w żywności może stwarzać zagrożenie dla zdrowia konsumentów, postanowiono zgłosić sprawę do Sieci powiadamiania i współpracy (ACN);
- posiedzenie dotyczące oceny 5 próbek z grupy: Świeże mięso drobiu- mięśnie, pobranych do badania w ramach urzędowej kontroli żywności w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. W wyniku przeprowadzonych badań, próbki zostały zakwestionowane z uwagi na obecność *Salmonella spp.* oraz *Salmonella Enteritidis*. Po dokonaniu analizy ryzyka przez zespół ekspertów postanowiono zgłosić sprawę do systemu RASFF (powiadomienie informacyjne).

Gdy kwestionowany produkt z naszych zakładów został zakupiony przez przedsiębiorców działających na terenie nie będącym pod nadzorem PPIS w Łomży, wówczas kierowane były stosowne pisma o niebezpiecznych produktach żywnościowych do właściwych miejscowo PPIS.

W związku z istniejącą sytuacją epidemiczną w kraju związaną z wystąpieniem SARS CoV 2, pierwotny plan urzędowych kontroli żywności oraz plan poboru próbek środków spożywczych został częściowo zweryfikowany celem dostosowania do możliwości kadrowych oraz konieczności wykonywania innych czynności służbowych.

HIGIENA PRACY-

W roku 2021 roku w ewidencji było 285 zakładów pracy, zaplanowano do kontroli 73 zakładów pracy i skontrolowano 68 zakładów. 1 zakład zlikwidowany W sumie przeprowadzono 70 kontroli, w tym 10 kontroli akcyjnych w związku z *koronawirusem SARS-CoV-2*.

Wydano 1 decyzję merytoryczną (1 nakaz) brak badań i nakazów oraz 1 decyzję płatniczą

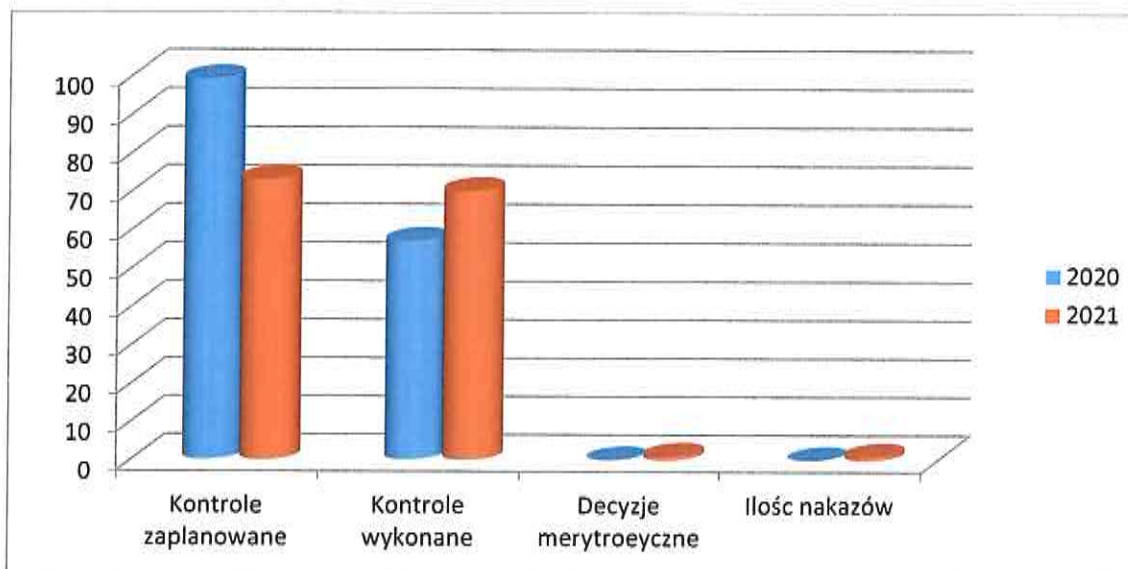
W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości dot.:

Braku badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 1 zakładzie (hałas, zapylenie)

W w/w okresie sprawozdawczym ograniczono zagrożenie w zakresie:

Przeprowadzono pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 1 zakładzie.

Ze względu na pandemię nie przeprowadzono 13 kontroli, aby ograniczyć kontakty z pracownikami i pracodawcami. Porównując jednak lata poprzednie, daje się zauważyć, iż właściciele firm mają świadomość obowiązujących przepisów prawnych.



Choroby zawodowe:

Następstwem działania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy są rozpoznawane u pracowników choroby zawodowe.

W 2021r. zgłoszono 2 choroby zawodowe. Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej u nauczyciela i 1 decyzję pozytywną. Obie dotyczyły przewlekłej choroby narządu głosu.

W 2020r. zgłoszono 1 chorobę zawodową u nauczyciela dot. przewlekłej choroby narządu głosu, wydano 1 decyzję negatywną.

1. Bieżący nadzór sanitarny nad warunkami środowiska pracy w zakładach pracy.

| Liczba zakładów w ewidencji | Liczba ujętych w planie kontroli | | Liczba skontrolowanych zakładów | Liczba osób zatrudnionych w zakładach | | Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach | | Liczba przeprowadzonych kontroli | | Liczba protokołów w tym z uchybieniami | | Liczba decyzji | | Liczba nakazów | | |
|-----------------------------|----------------------------------|------|---------------------------------|---------------------------------------|------|---|------|----------------------------------|------|--|------|----------------|------|----------------|------|---|
| | 2020 | 2021 | | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | |
| 265 | 285 | 99 | 46 | 70 | 1193 | 2097 | 942 | 1425 | 57 | 70 | 57 | 70 (1) | 0 | 1 | 0 | 1 |

| Nazwa czynnika | Liczba osób pracujących z danym czynnikiem | | | | | | | | | | | | | | |
|-----------------------------|--|------|---------|---------------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|---------------|------|------|------------|------|--|
| | ogółem | | | 0,0 - 0,1 NDS | | | 0,1 - 0,5 NDS | | | 0,5 - 1,0 NDS | | | pow. 1 NDS | | |
| | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | |
| Hałas | 693 | 987 | 441 | 560 | 216 | 230 | 36 | 40 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Wibracja ogólna / miejscowa | 145 | 198 | 118/125 | 140/130 | 16/16 | 20/17 | 11/9 | 14/12 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Zapylenie | 239 | 454 | 115 | 130 | 80 | 120 | 44 | 50 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Czynniki chemiczne | 625 | 856 | 373 | 425 | 190 | 236 | 62 | 85 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Czynniki rakotwórcze | 47 | 152 | 35 | 58 | 12 | 36 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Czynniki biologiczne | 273 | 883 | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | Grupa 2 - 883 | | | | Grupa 3 - 320 | | | | | | |

Na terenie powiatu grodzkiego nie prowadzą działalności producenci, importerzy i eksporterzy prekursorów narkotyków. W w/w tabeli ujęto tylko dystrybutorów.

2. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w związku z wejściem w życie rozporządzenia REACH w celu zapewnienia swobodnego przepływu substancji chemicznych w ich postaci własnej lub jako składniki preparatów i w wyrobach

Podmioty stosujące substancje i preparaty chemiczne

| Liczba zakładów w ewidencji | Liczba ujętych w planie kontroli | | Liczba skontrolowanych zakładów | Liczba osób zatrudnionych w zakładach | | Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach | | Liczba przeprowadzonych kontroli | | Liczba protokołów w tym z uchybieniami | | Liczba decyzji | | Liczba nakazów | | |
|-----------------------------|----------------------------------|------|---------------------------------|---------------------------------------|------|---|------|----------------------------------|------|--|------|----------------|------|----------------|------|---|
| | 2020 | 2021 | | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | |
| 152 | 151 | 82 | 37 | 29 | 1220 | 943 | 625 | 456 | 37 | 29 | 37/0 | 29/0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

Podmioty wprowadzające do obrotu (dystrybutorzy) substancje i preparaty chemiczne.

| Liczba zakładów w ewidencji | Liczba ujętych w planie kontroli | | Liczba skontrolowanych zakładów | Liczba osób zatrudnionych w zakładach | | Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach | | Liczba przeprowadzonych kontroli | | Liczba protokołów w tym z uchybieniami | | Liczba decyzji | | Liczba nakazów | | |
|-----------------------------|----------------------------------|------|---------------------------------|---------------------------------------|------|---|------|----------------------------------|------|--|------|----------------|------|----------------|------|---|
| | 2020 | 2021 | | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | |
| 41 | 51 | 9 | 6 | 5 | 187 | 38 | 89 | 29 | 6 | 5 | 6/0 | 5/0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

3. Nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012r w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

| Liczba zakładów w ewidencji | Liczba ujętych w planie kontroli | | Liczba skontrolowanych zakładów | | Liczba osób zatrudnionych w zakładach | | Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach | | Liczba przeprowadzonych kontroli | | Liczba protokołów w tym z uchybieniami | | Liczba decyzji | | Liczba nakazów | |
|-----------------------------|----------------------------------|------|---------------------------------|------|---------------------------------------|------|---|------|----------------------------------|------|--|------|----------------|------|----------------|------|
| | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 | 2020 | 2021 |
| 34 | 50 | 38 | 5 | 33 | 729 | 1221 | 47 | 200 | 5 | 33 | 5/0 | 33/0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

| Nazwa czynnika rakotwórczego |
|---|
| Benzen 81 |
| Azbest 3 |
| Pył drewna twardego 35 |
| Czynniki chemiczne 23 |
| Promieniowanie X 2 |
| Spaliny silnika duple i oleje mineralne 38 |
| WWA 8 |

Działania w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi

W 2021 roku pracownicy Sekcji Higieny Pracy prowadzili działania mające na celu egzekwowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a w szczególności zapisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

Działania w zakresie środków zastępczych w 2021 roku obejmowały m. in.:

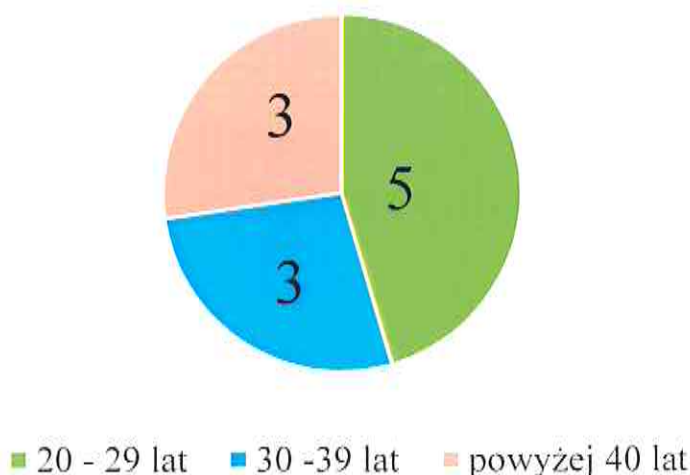
- rejestrowanie zgłaszanych zatruc w tym środkami zastępczymi,
- wprowadzanie i aktualizacja danych w SMIOD elektronicznym systemie gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- prowadzenie działań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Obecnie wszystkie sklepy wprowadzające do obrotu środki zastępcze w latach wcześniejszych są nieczynne. W związku z tym nie prowadzono żadnych kontroli punktów stacjonarnych oferujących „dopalacze”.

Organami przekazującymi informacje o obrocie środkami zastępczymi były Prokuratura Rejonowa i Prokuratura Okręgowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży oraz Komenda Miejska Policji w Łomży.

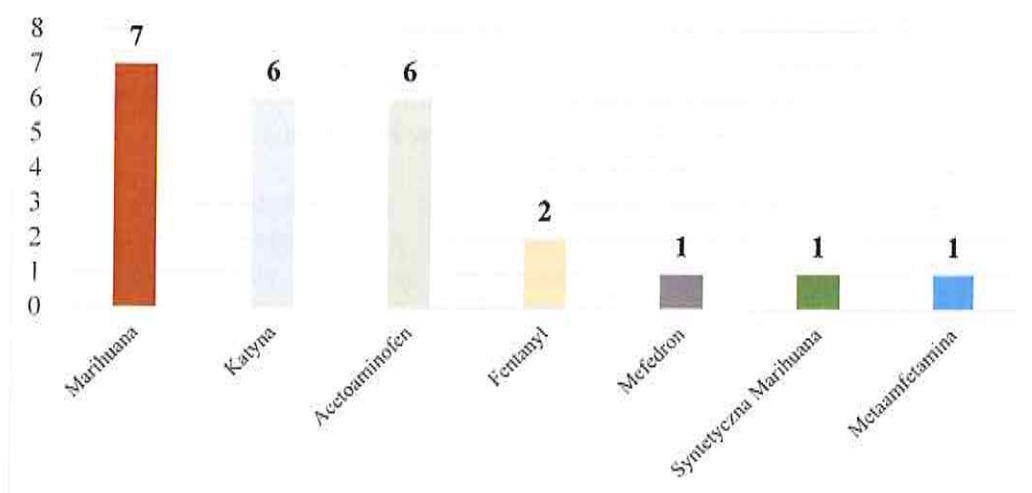
W 2021 roku do PPIS w Łomży ze Szpitala Wojewódzkiego w Łomży wpłynęło łącznie **11 zgłoszeń podejrzenia zatrucia środkami psychoaktywnymi**. W przypadku wszystkich pacjentów konieczna była hospitalizacja. Wszystkie zgłoszenia dotyczyły mężczyzn. W grupie tej było 5 osób w przedziale wiekowym od 20 do 29 lat, 3 osoby w wieku od 30 do 39 lat oraz 3 osoba w powyżej 40 roku życia (wykres 1).

Wykres 1. Wiek oraz odsetek osób, które zatruly się środkami psychoaktywnymi w 2021 r



W porównaniu z rokiem 2020 **liczba zatruc wzrosła o 37,5%**. W roku 2020 wpłynęło 8 zgłoszeń zatrucia środkami psychoaktywnymi. W 2021 roku zatrucia wywołane były głównie: marihuana (7 przypadków), katyną (6 przypadków) oraz acetoaminofenem (6 przypadków). Ponadto zatrucia spowodowane były: fentanylem (2 przypadki), mefedronem (1 przypadek) marihuaną syntetyczną (1 przypadek), metaamfetaminą (1 przypadek). (wykres 2).

Wykres 2. Substancje wywołujące zatrucia środkami psychoaktywnymi w 2021 r.



W celu zredukowania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze na terenie działania PPIS prowadzono akcje profilaktyczne poprzez promocję zdrowia psychicznego, promocję zdrowego stylu życia oraz informowanie o szkodliwości środków odurzających i substancji psychotropowych. W 2021 roku w ramach profilaktyki uzależnień związanych z używaniem „nowych narkotyków” pracownicy Sekcji Higiena Pracy podjęli działania informacyjno-edukacyjne w ramach „Dnia profilaktyki zdrowia” w III LO w Łomży (**446 uczestników**) oraz w ramach „Akcja Plaża” (**około 100 uczestników**).

Pracownicy Sekcji Higiena Pracy uczestniczyli również w spotkaniach profilaktycznych w ramach wypoczynku letniego. Uczestnicy kolonii mieli możliwość zasięgnąć informacji nt. zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych. Zostali zapoznani z podstawową terminologią dotyczącą środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych jak również zwrócono uwagę na konsekwencje prawne, związane z zażywaniem i posiadaniem narkotyków i „dopalaczy”.

W trakcie wakacji przeprowadzono spotkania z młodzieżą w następujących miejscach:

- Szkoła Podstawowa nr 4 w Łomży – **25 uczestników**
- Dom studenta w Łomży w ramach obozu sportowego - **65 uczestników**

Wszystkie działania realizowano we współpracy z Komendą Miejską Policji w Łomży, Wydział Prewencji.

Łącznie w działaniach profilaktycznych prowadzonych wraz z pracownikami Promocji Zdrowia uczestniczyło 636 osób.

Na Facebooku Stacji udostępniono filmik edukacyjny „Mam wybór wybieram rozsądek” stworzony przez Policję oraz ostrzeżenie publiczne dotyczące nowego narkotyku MDMB-4en-PINACA. Zasięgiem działań w mediach społecznościowych objęto **około 425 osób**.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest podejmowanie działań mających na celu zapobieganie negatywnym skutkom wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi na etapie planowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji oraz dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny sprawuje nadzór pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane - przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wnioski organu administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Realizacja przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko może powodować uciążliwości i oddziaływanie ich w sposób ujemny na poszczególne elementy środowiska, w tym na zdrowie człowieka.

W związku z powyższym organ sanitarny przy opiniowaniu powyższych przedsięwzięć zwraca uwagę na:

- jakość powietrza,
 - klimat akustyczny,
 - gospodarkę wodno-ściekową,
 - gospodarkę odpadami
- oraz na zdrowie ludzi.

W 2021r. na terenie powiatu grodzkiego w ramach nadzoru zapobiegawczego:

- 1/ przeprowadzono 17 kontroli;
- 2/ wydano 8 opinii o zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym;
- 3/ wydano 4 opinii na placówki oświatowe, w tym:
 - 2 opinie na niepubliczne placówki dydaktyczne,
 - 1 opinię na niepubliczne przedszkola,
 - 1 decyzję na żłobek;
- 4/ wydano 8 opinii w sprawie obowiązku sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz jego zakresu;
- 5/ wydano 5 opinii dot. dokumentacji projektowej obiektów innych niż mogących pogorszyć stan środowiska;

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży zajął stanowisko w 36 sprawach między innymi dotyczących: wymagań sanitarnohigienicznych i warunków technicznych dla obiektów nowobudowanych, modernizowanych i adaptowanych, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Nadzór zapobiegawczy PSSE w Łomży przy wydawaniu opinii o przydatności do użytkowania adaptowanych, modernizowanych, nowobudowanych obiektów zwracał szczególną uwagę na:

- wysokość, powierzchnie i oświetlenie,
- właściwe wykończenie ścian i posadzek,
- na układ funkcjonalny pomieszczeń,
- pomieszczenia sanitarno-higieniczne i socjalne oraz wyposażenie ich w odpowiednią armaturę sanitarną,
- urządzenia technologiczne,
- wynik badania wody.

W porównaniu z latami poprzednimi w dalszym ciągu obserwuje się poprawę warunków sanitarno - higienicznych na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Dotyczy to zwłaszcza dużych

obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, zakładów pracy, służby zdrowia, oświaty, które były kontrolowane pod względem zastosowania rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników.

Wyposażone są w nowoczesne urządzenia produkcyjne i linie technologiczne, wykonane z wyrobów wysokiej klasy, co powoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Łomży w roku 2021 objęła nadzorem **116 obiektów nauczania i wychowania**. Realizacja zamierzeń ujętych w planach pracy na 2021 roku nie została zrealizowana w całości i zgodnie z harmonogramem. Z uwagi na nasilającą się pandemię koronawirusa oraz wprowadzenie nauczania zdalnego w placówkach edukacyjnych nie przeprowadzono części zaplanowanych kontroli kompleksowych i tematycznych.



Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży skontrolowała **12 placówek z terenu miasta**, tj.: 1 żłobek miejski, 4 przedszkola, 3 licea ogólnokształcące, 1 zespół szkół, 1 bursę szkolną oraz 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze.

W wyżej wymienionych placówkach dokonano oceny m.in.:

- przygotowania placówek do rozpoczęcia nowego roku szkolnego,
- liczby dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i w zespołach szkół,
- warunków zdrowotnych w placówkach nauczania i wychowania,
- możliwości pozostawienia przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach, szkołach ponadpodstawowych i w zespołach szkół,
- posiadania certyfikatów na meble i sprzęt sportowy w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Przeprowadzono również **2 kontrole wypoczynku letniego** dla dzieci i młodzieży w:

- Szkole Podstawowej nr 4 w Łomży (półkolonie letnie organizowane przez MŁKS Łomża)
- w Domu Studenta „Rubikon” w Łomży, ul. Wiejska 16 a (kolonie letnie organizowane przez Miejski Klub Sportowy „Czarni” Węgrów, ul. Powstańców 1).

Ponadto zbierano dane statystyczne na temat liczby uczniów korzystających z różnych form dożywiania prowadzonych przez szkoły, informacji o przebiegu trwania i zakończenia wypoczynku zimowego i letniego, liczby uczniów i nauczycieli objętych kwarantanną lub izolacją domową. W związku z występowaniem zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników i uczniów szkół, przedszkoli oraz żłobków funkcjonujących na terenie miasta Łomża dyrektorzy w/w placówek występowali do PSSE w Łomży z prośbą o zawieszenie zajęć w trybie stacjonarnym. Po rozpatrzeniu wniosków pracownik sekcji HDiM wystawiał opinie w sprawie zawieszenia zajęć w systemie nauki stacjonarnej.

Bieżące kontrole w placówkach w 2021 r. były prowadzone na mniejszą skalę. Należy jednak podkreślić, że przy każdej kontroli sanitarnej, dokonywano oceny stanu wdrożenia i przestrzegania procedur opartych o wytyczne GIS, MEN i MZ dla placówek oświatowo-wychowawczych. Ponadto, w każdej placówce opracowane zostały wewnętrzne regulaminy i procedury funkcjonowania obiektów oświatowo wychowawczych w czasie trwania epidemii zgodnie z wytycznymi MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek.

Nowe placówki oświatowo - wychowawcze

Na terenie Miasta Łomża w 2021 r. powstała 1 nowa placówka edukacyjna włączona do rejestru obiektów nadzorowanych przez PSSE w Łomży:

- *Przedszkole Językowo – Sportowe „Mali Odkrywcy”*, ul. Pana Tadeusza 16, Łomża – placówka przeznaczona jest dla 121 dzieci w wieku od 2,5 – 6 do lat. Przedszkole ulokowane jest w budynku dwukondygnacyjnym, posiada ogrzewanie z sieci miejskiej, zapewnioną kanalizację i wentylację. Poza adaptacją pomieszczeń przedszkola, utworzono też nowy plac zabaw oraz zakupiono wyposażenie, pomoce dydaktyczne i zabawki.



Fot. 1. Przedszkole Mali Odkrywcy, fot. Facebook Mali Odkrywcy

Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. We wszystkich obiektach dzieci miały zapewnione właściwe warunki higieniczno-sanitarne. Jedyne w dwóch skontrolowanych placówkach stwierdzono naruszenia sanitarno - techniczne, w związku z czym wydano decyzje administracyjne, tj.:

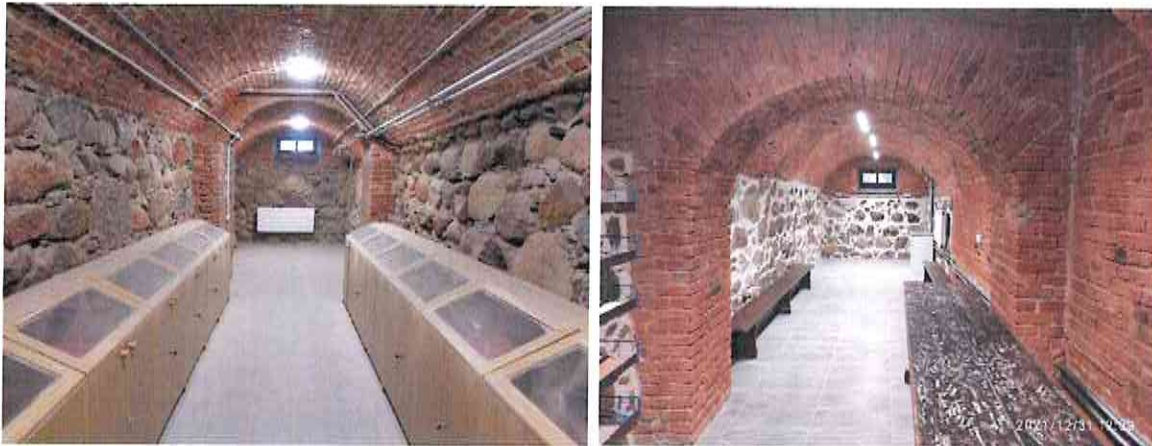
- w Liceum Ogólnokształcącym nr II w Łomży (stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno – techniczny ścian, posadzek i sufitów na korytarzu niskiego parteru, w szatniach uczniów i magazynku woźnego)

- w Bursie Szkolnej nr 3 w Łomży (stwierdzono w złym stanie sanitarno - technicznym schody w całym budynku bursy oraz zniszczony, popękany chodnik prowadzący do budynku).

Zalecenia z decyzji w II Liceum Ogólnokształcącym w Łomży zostały wykonane w 2021 roku, w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa pomieszczeń budynku II Liceum Ogólnokształcącego przy Pl. Kościuszki 3 w Łomży wraz z odnowieniem elewacji oraz budową instalacji oświetlenia terenu i iluminacji elewacji.” Zakres wykonanych robót obejmował m. in.: roboty rozbiórkowe, wykonanie nowego podłoża z izolacją, wykonanie posadzek cementowych i posadzek płytkowych z kamieni sztucznych, malowanie tynków, obłożenie schodów oraz cokołów płytkami, montaż opraw oświetleniowych, wykonanie monitoringu piwnicy.



Fot.2. II LO w Łomży przed i po remoncie, fot. Urząd Miasta Łomża



Fot.3. II LO w Łomży po remoncie, fot. Urząd Miasta Łomża

Wykonano również zalecenia w Szkole Podstawowej nr 10 w Łomży, ul. Niemcewicza 17, w Łomży. Zapewniono właściwy stan sanitarno – techniczny podłóg oraz stolarki drzwiowej w 3 salach lekcyjnych, zapewniono oprawy na świetlówkach w 5 salach lekcyjnych.

W trzech placówkach pozostaje do wykonania decyzja administracyjna z lat poprzednich, tj.:

- Zespole Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących nr 7 w Łomży (termin realizacji 31.08.2023 r.)
- Bursie Szkolnej nr 2 w Łomży (termin realizacji do 31.12.2022 r., wykonano już część zaleceń z decyzji)
- Szkole Podstawowej nr 1 w Łomży (termin realizacji do 31.12.2022 r., wykonano już część zaleceń z decyzji).

W mieście na bieżąco realizowane są też nowe zadania w obszarze edukacji w placówkach nie objętych postępowaniem administracyjnym. W 2021 r. realizowano zadanie „Dostosowanie budynku Przedszkola Publicznego nr 4 w Łomży do przepisów p.poż i wymagań higieniczno-sanitarnych ETAP II”. W ramach tej inwestycji przewidziane było m.in.: wykonanie przebudowy węzłów sanitarnych, wymiana części stolarki wewnętrznej drzwiowej, nowe ścianki działowe, ułożenie płytek ceramicznych na ścianach i podłodze, szpachlowanie i malowanie ścian i sufitów, zmiana technologii kuchni, dostosowanie klatki schodowej do wymagań p.poż.

Przebudowę i modernizację budynku przeszedł też Zespół Szkół Specjalnych Nr 8 przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 5 w Łomży. Zakres prac obejmował: roboty budowlane w salach lekcyjnych i sali gimnastycznej, wykonanie nowych schodów i balustrady, montaż nowych drzwi wejściowych, wykonanie instalacji elektrycznej oraz prace zewnętrzne.





Fot. 4. Zespół Szkół Specjalnych po remoncie, fot. Urząd Miasta Łomża

Technikum Informatyczne w Akademickiej Szkole Ponadpodstawowej przy Wyższej Szkole Agrobiznesu w Łomży zostało wyposażone w nowoczesny sprzęt (drukarki 3d, drony) dla 30-tu uczniów i 5-ciu nauczycieli. Ponadto w ramach programu z funduszy unijnych będą organizowane staże i praktyki Agencją Rozwoju Regionalnego.

W I Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki w Łomży oddano do użytku nową szatnię. Nowy budynek szatni wybudowany został przy południowo – wschodniej części istniejącej sali sportowej. Powierzchnia użytkowa nowych szatni liceum wynosi 369,5m². Ponadto zakupiono 760 szafek dla uczniów.



Fot. 5. Nowa szatnia w I LO w Łomży, fot. www.4lomza.pl

Miasto Łomża otrzymało też finansowe wsparcie na budowę nowych obiektów sportowych w szkołach oraz remont już istniejących. W ramach programu „Sportowa Polska – program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – edycja 2021” zostanie przeprowadzona termomodernizacja Hali Sportowej przy Szkole Podstawowej nr 9, która swoim zakresem obejmie m.in. docieplenie ścian zewnętrznych i stropodachu części niskich oraz łącznika, wymianę pokrycia dachu nad halą sportową i stolarki okiennej na nowe okna PVC i remont schodów zewnętrznych. W zakres prac wchodzi także wykonanie instalacji przeciwpożarowej, remont instalacji wod-kan., deszczowej i ciepłej wody użytkowej oraz wymiana oświetlenia na energooszczędne LED.

W ramach programu ma również powstać boisko piłkarskie przy Zespole Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących nr 5. Inwestycja przy ZSMiO nr 5 w Łomży zakłada budowę o nawierzchni z trawy syntetycznej wraz z wyposażeniem. W ramach zdania powstanie także czterotorowa bieżnia lekkoatletyczna o nawierzchni poliuretanowej prosta na 100 m i okólna dookoła boiska na 200 m. W planach jest także utworzenie skoczni w dal oraz rzutni do pchnięcia kulą.

Przy Szkole Podstawowej nr 5 w Łomży ma z kolei powstać nowa hala sportowa. Nowy obiekt powstanie w ciągu dwóch lat. Szkoła otrzyma miejsce do przeprowadzania zajęć w-f oraz szatnie. Pojawią się nie tylko nowe sale do ćwiczeń, ale także sala taneczna, hala z trzema boiskami czy nowe szatnie z indywidualnymi szafkami dla uczniów.



Fot. 6. Wizualizacja nowej hali sportowej przy SP nr 5 w Łomży

Trwają także remonty w bursach szkolnych. Bursa Szkolna nr 2 w Łomży zostanie dostosowana do potrzeb młodzieży z niepełnosprawnością. Będą się tam odbywały m.in. zajęcia socjoterapeutyczne, logopedyczne, treningi umiejętności społecznych, a także prace z młodzieżą z zespołem Aspergera. Inwestycja ma zakończyć się w 2023 roku. W Bursie Szkolnej nr 1, ul. Kopernika 16 trwa remont łazienki damskiej i męskiej na parterze oraz remont natrysków.

Higiena procesu nauczania i wychowania

W zakresie nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania realizuje się szereg zadań dotyczących eliminowania zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży. Do najistotniejszych zasadniczych elementów zdrowotnych, na których koncentrowano uwagę w trakcie dokonywania bieżącego nadzoru należy zaliczyć:

- dostosowanie stołów oraz krzeseł do wzrostu uczniów,
- zasady higieny przy sporządzaniu rozkładów zajęć lekcyjnych,
- zasady bhp w szkolnych pracowniach komputerowych,
- wymianę piasku w piaskownicach oraz stan techniczny urządzeń na placach zabaw.

Oceny mebli pod kątem posiadania certyfikatów oraz spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego dokonano w 4 przedszkolach (158 uczniów) oraz w 1 zespole szkół (20 uczniów). Nie stwierdzono mebli (krzesła i ławek) niedostosowanych do wzrostu uczniów.

Tygodniowy rozkład zajęć skontrolowano w 3 liceach ogólnokształcących i 1 zespole szkół: niewłaściwych rozkładów nie stwierdzono. W wyniku prowadzonego nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania stwierdzono, że dyrektorzy placówek dokładają wszelkich starań w celu zapewnienia właściwej higieny w tym zakresie.



Tab.1. Ocena warunków higieny procesu nauczania w powiecie grodzkim w 2021 r.

| Rok | Tygodniowe rozkłady zajęć | | | | Umeblowanie pomieszczeń do nauki | | | |
|------|---------------------------|----------------|-------------|----------------|----------------------------------|--------------------------|----------------------|--------------------------|
| | Skontrolowano | | Niewłaściwe | | Dostosowanie do wzrostu | | Meble niedostosowane | |
| | Oddziałów | Ilość placówek | Oddziałów | Ilość placówek | Ilość szkół | Liczba zbadanych uczniów | Ilość szkół | Liczba zbadanych uczniów |
| 2020 | 6 | 3 | 6 | 3 | 1 | 50 | 0 | 0 |
| 2021 | 12 | 4 | 12 | 4 | 5 | 178 | 0 | 0 |

Podczas bieżących kontroli sprawdzano również obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2140). W 8 skontrolowanych placówkach każdy uczeń miał dostęp do miejsca, w którym może przechowywać książki, zeszyty i przybory szkolne. W części placówek służą do tego specjalne szafki, w niektórych szkołach są to wyznaczone półki w klasie.



Fot.7. Szafki w I LO, fot. Facebook I LO w Łomży

Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów

W 2021 roku szczególną uwagę zwrócono na dostępność do środków czystości. W ramach profilaktyki koronawirusa podczas każdej kontroli oceniano dostępność i czystość urządzeń higieniczno-sanitarnych w szkołach, wyposażenie w środki dezynfekujące i higieniczne (jednorazowe ręczniki papierowe, papier toaletowy, mydło w płynie/płyn do dezynfekcji) oraz realizację wytycznych GIS, MZ i MEN dotyczących umieszczenia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych plakatów z zasadami prawidłowego mycia rąk. Wszystkie skontrolowane placówki posiadały odpowiednie wyposażenie w środki dezynfekujące i inne środki ochrony oraz zapewniały dostęp do bieżącej ciepłej wody w łazienkach. Nie



stwierdzono też ponadnormatywną liczbę uczniów na 1 urządzenie sanitarne.

Opieka medyczna

Sprawdzano sposób sprawowania podstawowej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. Wśród 4 skontrolowanych placówek (3 licea i 1 zespół szkół), wszystkie zapewniały opiekę medyczną na miejscu (gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej). Stwierdzono, że stan sanitarny i techniczny skontrolowanych gabinetów nie budził zastrzeżeń.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 5 skontrolowanych obiektach w 2021 r. przedstawiają się następująco:

- 4 placówki (1 szkoła podstawowa, 2 licea ogólnokształcące i 1 zespół szkół) posiadają szkolny zespół sportowy z boiskiem i z natryskami,
- 1 liceum ogólnokształcące posiada szkolny zespół sportowy bez boiska (kort tenisowy).

Nie było placówek, które nie posiadały infrastruktury do prowadzenia zajęć z w-f. Podobnie jak w latach ubiegłych, bardzo mały procent uczniów korzysta z natrysków po lekcjach wychowania fizycznego. W wielu szkołach natryski są wykorzystywane są jedynie po dodatkowych zajęciach sportowych.



Fot. 8. Nowa sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej nr 2,

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad szkolnymi pracowniami chemicznymi pion HDM oceniał postępowanie z substancjami chemicznymi zgodnie z przepisami. Kontroli podlegały dwa licea. Ocenie podlegały m.in.: terminy przydatności, ewidencja środków, aktualizacja kart charakterystyki, zgodnie z wymaganiami oznakowanie i przechowywanie niebezpiecznych substancji i preparatów, środki ochrony osobistej uczniów i nauczycieli, wyposażenie apteczki I pomocy oraz regulamin określający zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w pracowniach chemicznych.



Stwierdzono, że w szkolnych pracowniach chemicznych postępowanie z substancjami i preparatami niebezpiecznymi jest prawidłowe. Podobnie jak w roku 2021 nie ma placówek, które posiadają substancje i preparaty chemiczne przeterminowane lub niewłaściwie przechowywane

Placówki z pobytem całodobowym

W 2021 r. skontrolowano 3 placówki z pobytem całodobowym: Bursę Szkolną nr 3 w Łomży oraz Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą i Dom nad Narwią, ul. Rybaki 14. Ogólny stan sanitarno – techniczny placówek był prawidłowy. Jednak w Bursie Szkolnej nr 3 w Łomży stwierdzono w złym stanie sanitarno - technicznym schody w całym budynku bursy oraz popękany chodnik prowadzący do budynku, w związku z czym wydano decyzję administracyjną.



Fot. 9. Pomieszczenia Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży, fot. Facebook POW w Łomży.

Ocena warunków higieniczno – sanitarnych wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2021 roku w powiecie grodzkim w bazie elektronicznej MEN nie zostały zgłoszone żadne turnusy wypoczynku zimowego na terenie miasta, w związku z czym nie prowadzono działań kontrolnych. W okresie wakacyjnym przeprowadzono kontrole 2 turnusów kolonii letnich: w Szkole Podstawowej nr 4 w Łomży oraz w Domu Studenta „Rubikon” w Łomży. Stan higieniczno - sanitarny w skontrolowanych obiektach uznano za prawidłowy. Nie stwierdzono zatruc pokarmowych, zachorowań i wypadków. Podczas wypoczynku w placówkach opieka medyczna sprawowana była na zasadzie doraźnych potrzeb medycznych - SOR w Łomży.

W ramach współpracy kontrole przeprowadzone zostały wspólne z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Łomży oraz pracownikami Bezpieczeństwa Żywności PSSE w Łomży. Przed rozpoczęciem wypoczynku letniego i zimowego przeprowadzono 2 narady z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Łomży nt. wspólnych ustaleń i współpracy w zakresie planowania i prowadzenia działań profilaktycznych w czasie wypoczynku letniego. Ponadto prowadzono działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży w miejscach wypoczynku przy współpracy pracowników Promocji Zdrowia PSSE w Łomży, przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji w Łomży, Powiatowej Straży Pożarnej w Łomży. Zajęcia edukacyjne dotyczyły głównie: bezpieczeństwa podczas wypoczynku nad wodą i w lesie, nadmiernego opalania i szkodliwości promieniowania słonecznego, skutków zażywania „dopalaczy”, zapobiegania chorobom zakaźnym. Szczególną uwagę zwrócono też na dbałość o higienę rąk w odniesieniu do sytuacji epidemiologicznej związanej z koronawirusem SARS-CoV-2.

Fot.10. Kolonie letnie w SP nr 4 w Łomży, fot. archiwum PSSE w Łomży



Działania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

W związku z panującą sytuacją związaną z zachorowaniami na COVID-19 w 2021 r. realizowano głównie zadania związane z profilaktyką zakażeń koronawirusem, m.in.:

- sprawdzenie przygotowania placówek oświaty i wychowania do rozpoczęcia nowego roku szkolnego pod względem przeciwdziałania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Cov-2
- współpraca z dyrektorami szkół w zakresie opracowywania strategii walki z koronawirusem oraz regulaminu funkcjonowania placówek w nowym roku szkolnym
- raportowanie zmian w sposobie nauczania z powodu aktualnej sytuacji epidemiologicznej w szkołach
- stała współpraca z dyrektorami szkół w przypadku wystąpienia pozytywnego przypadku zachorowania na covid-19 wśród pracowników szkoły lub uczniów.
- przesyłanie aktualnych rozporządzeń i wytycznych, m.in. nt. panujących zasad bezpieczeństwa, udostępnianie informacji na Facebooku stacji
- wydawanie opinii nt. zmiany trybu nauczania w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego w placówce.

We współpracy z Promocją Zdrowia realizowano też spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki koronawirusa i szczepień w kierunku SARCov-2.

1. Kiermasz Rodzinny w Parku Jana Pawła II w Łomży - promocja szczepień przeciwko Covid-19 połączona z loterią oraz quizem z zakresu wiedzy o szczepieniach. Podczas akcji rozdawano materiały edukacyjne dot. szczepień ochronnych, profilaktyki koronawirusa. Uczestnicy kiermaszu rozwiązując quiz mieli okazję przedyskutować swoje wątpliwości i zacerpnąć dodatkowych informacji dot. szczepień.



Fot.11. Kiermasz rodzinny w Parku Jana Pawła II w Łomży, fot. archiwum PSSE w Łomży

2. „Akcja Plaża” - w czasie letnich wakacji w ramach akcji „Bezpieczne lato 2021” we współpracy z przedstawicielami Służb Mundurowych Wydziału Prewencji KMP w Łomży i Straży Miejskiej w Łomży, przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla społeczności lokalnej. Podczas spotkania

w formie konkursów i zabaw poruszających temat rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych i odkleszczowych, zasad higieny osobistej oraz szkodliwości nadmiernej ekspozycji na promienie UV. W akcji wzięło udział 70 uczestników.



Fot.12. „Akcja Plaża 2021”, fot. PSSE w Łomży

3. Spotkania promujące akcję „Szczepimy Się” – promocja szczepień przeciwko covid-19 przy mobilnych punktach szczepień. PSSE w Łomży przygotowała stoisko informacyjno-edukacyjne przy mobilnym punkcie szczepień, gdzie udzielano informacji dot. szczepień oraz rozdawano materiały oświatowo-zdrowotne. Pracownik HDM brał udział w akcjach w:

- przy parafii Bożego Ciała w Łomży – liczba zaszczepionych osób 40
- podczas Gościńca Łomżyńskiego – liczba zaszczepionych osób 17
- na festynie integracyjnym „Od juniora do seniora” w parku Jakuba Wagi w Łomży – liczba zaszczepionych osób 5.



Fot.13. Akcja „Szczepimy Się” na Gościńcu Łomżyńskim, fot. PSSE w Łomży



Fot.14. Akcja „Szczepimy Się” w Parku Jakuba Wagi w Łomży, fot. PSSE w Łomży

1. Rok 2021 był rokiem szczególnie trudnym dla funkcjonujących placówek oświatowych, wynikający z ograniczeń podyktowanych czasowymi ograniczeniami w funkcjonowaniu tych obiektów. Szkoły w czasie epidemii zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2020/2021.
2. W związku z panującą sytuacją związaną z zachorowaniami na COVID-19 na terenie naszego kraju część z zaplanowanych kontroli na rok 2021 nie została przeprowadzona ze względu na ograniczenia w funkcjonowaniu tych placówek wynikającego ze stanu pandemii, występujące ogniska zachorowań na covid-19.
3. W związku ze stanem pandemii w każdej skontrolowanej placówce sprawdzano wdrożenie/przestrzeganie wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji oraz Głównego Inspektora Sanitarnego.
4. Podobnie jak w latach ubiegłych, stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo - wychowawczych ulegał poprawie, co było wynikiem przeprowadzanych prac remontowych i modernizacyjnych oraz wykonywaniem na bieżąco prac konserwatorskich w nadzorowanych placówkach.
5. W roku 2021 na terenie miasta Łomża powstała 1 nowa placówka – przedszkole niepubliczne.
6. Na terenie miasta nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania, stan sanitarno - techniczny szkół był zadowalający.
7. Wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.
8. Wszystkie skontrolowane szkoły posiadają podstawową infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Podobnie, jak w roku ubiegłym w wielu spośród skontrolowanych szkół stwierdzono niewykorzystanie natrysków po zajęciach wychowania fizycznego
9. Szkoły zapewniają odpowiednie warunki pracy ucznia w placówkach nauczania i wychowania. Meble są dostosowane do wzrostu uczniów. Przy ustalaniu tygodniowych rozkładów zajęć uwzględniane są zasady higieny pracy umysłowej ucznia. W kontrolowanych placówkach zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej.
10. Opieka zdrowotna w szkołach realizowana jest przez pielęgniarki medycyny szkolnej. We wszystkich placówkach brak jest lekarza stomatologa.
11. Wobec istniejących i narastających zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest ciągłe rozwijanie współpracy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego w szkołach i placówkach z organami prowadzącymi, organizatorami wycieczek oraz wszystkimi służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w tych placówkach.



I. Wprowadzenie

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia PSSE w Łomży swoją działalność prowadzi zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, zapisami Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia, a także sytuacji epidemiologicznej oraz problemów i potrzeb zdrowotnych społeczeństwa lokalnego. Realizując zapisy Art. 6. Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Dział Promocji Zdrowia inicjuje, organizuje, prowadzi i koordynuje działalność oświatowo-zdrowotną w powiecie w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych lokalnej społeczności.

Promocję zdrowia rozumiemy jako tworzenie warunków ułatwiających i zachęcających do prozdrowotnego stylu życia. Natomiast edukacja zdrowotna jest procesem kształtowania u ludzi nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętność tworzenia zdrowego środowiska. Edukacja zdrowotna pozwala odkryć jakie wybory służą zdrowiu, natomiast promocja zdrowia zapewnia warunki, aby możliwe było dokonywanie „zdrowych” wyborów. Aby działania z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej mogły być prawidłowo realizowane niezbędny jest aktywny udział wszystkich grup społecznych.

W 2021 roku działania z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia ukierunkowane były na zapobieganie rozprzestrzenianiu się pandemii i minimalizowaniu jej skutków. Działania skupiały się na prowadzeniu działań edukacyjnych związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się zakażeń koronawirusem oraz promocji szczepień ochronnych. Ponadto prowadzone działania miały na celu minimalizowanie negatywnych zjawisk w zdrowiu publicznym oraz dbanie o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców poprzez propagowanie zdrowego stylu życia, zachęcanie do aktywności fizycznej jak też przeciwdziałanie problemom uzależnień co jest istotne w działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Działania edukacyjne, promocyjne i profilaktyczne prowadzone były zgodnie z zamierzeniami Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Kluczowe miejsce działań skupione było w placówkach oświatowych, gdzie edukację prozdrowotną można prowadzić od najmłodszych lat. Realizacja celów promocji zdrowia odbywała się poprzez inicjowanie, prowadzenie i koordynowanie programów prozdrowotnych, akcji i kampanii informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie szkoleń i instruktaży tematycznych dla różnych grup społeczno-zawodowych, organizację stoisk prozdrowotnych, ekspozycję form wizualnych oraz upowszechnianie informacji z zakresu zdrowia publicznego za pośrednictwem mediów lokalnych.

Dział Promocji Zdrowia PSSE Łomża prowadził następujące ogólnopolskie programy edukacyjne:

- Program edukacyjny z zakresu profilaktyki uzależnień „ARS, czyli jak dbać o miłość?”
- Program Antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla klas IV Szkoły Podstawowej „Bieg po zdrowie”
- Program „Trzymaj Formę!”
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS,
- Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

- Program edukacyjny „Znamię! Znam je?”
- Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Spośród programów lokalnych realizowane były programy antytytoniowe wchodzące w skład Podlaskiego Programu Zwalczania Następstw Zdrowotnych Używania Wyrobów Tytoniowych i Wyrobów Powiązanych:

- Program „Czyste powietrze wokół nas”
- Program „Nie pal przy mnie proszę”,
- Program „„Znajdź właściwe rozwiązanie”

Oprócz realizacji działań programowych, zachęcano do podejmowania innych działań edukacyjnych, oraz kampanii prozdrowotnych w szczególności w zakresie promocji szczepień ochronnych, zdrowego stylu życia oraz wyrabiania prawidłowych nawyków żywieniowych.

Profilaktyka i zwalczanie uzależnień w mieście Łomża – rok 2021.



Obecność zagrożeń związanych z uzależnieniami w rozwiniętych społeczeństwach jest nieproporcjonalnie większa w stosunku do społecznej dojrzałości i samoświadomości młodych ludzi, którzy są bardziej skłonni do podejmowania ryzykownych decyzji. Szczególnie podatni na uzależnienia są dzieci i młodzież. Bycie nastolatkiem jest bezpośrednio związane z budowaniem samooceny, próbowaniem nowych rzeczy i różnych stylów życia, chęci przynależności do określonych grup, bycie postrzeganym jako osoba ciekawa, popularna. Wiele napięć, które mogą pojawić się w tym czasie, nastolatki rozładowują poprzez sięganie po używki.

Promocja zdrowia oraz profilaktyka w zakresie uzależnień dzieci i młodzieży ma na celu rozbudzenie świadomości o konsekwencjach uciekania się do zachowań ryzykownych związanych z sięganiem po używki. **Profilaktyka uzależnień** ma na celu ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane, takim jak: groźne choroby i infekcje, wypadki drogowe, zatrucia i przedawkowania, uzależnienia, niepełnosprawność, marginalizacja, konflikty z prawem, problemy młodych ludzi w uzyskaniu zatrudnienia, akty agresji, problemy w relacjach z innymi, problemy w nauce i inne destrukcyjne lub szkodliwe czyny popełniane pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz w związku z nimi.

Profilaktyka uzależnień jest działalnością zapobiegawczą obejmującą całą gamę różnorodnych, zdrowotnych i społecznych zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych. Nie chodzi w niej o działania związane z uzależnieniem, lecz o działania skierowane na unikanie szkód społecznych i zdrowotnych.

Działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Łomży na rzecz profilaktyki i zwalczania uzależnień skupione były na realizacji programów edukacyjnych oraz kampanii antynikotynowych. Realizowane były:

- programy ogólnopolskie: „ARS, czyli jak dbać o miłość” oraz „Bieg po zdrowie”
- Podlaski Program Zwalczania Następstw Zdrowotnych Używania Wyrobów Tytoniowych i Wyrobów Powiązanych, w ramach którego prowadzone były programy lokalne: „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- Światowy Dzień Rzucania Palenia
- Światowy Dzień bez Papierosa.

Działania z zakresu profilaktyki uzależnień realizowane były w placówkach oświatowych wśród dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży ponadpodstawowej.

Program „Ars, czyli jak dbać o miłość?”



„ARS, czyli jak dbać o miłość” jest ogólnopolskim programem realizowanym w szkołach ponadpodstawowych, wśród uczniów w wieku 16-19 lat, rodziców i nauczycieli.

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Założenia programu skupiają się na:

- zwiększeniu u uczestników programu umiejętności i postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych, zwłaszcza umiejętności spostrzegania zagrożeń i asertywnego stawiania granic,
- zwiększeniu u uczestników programu wiedzy o konsekwencjach używania substancji psychoaktywnych dla życia rodzinnego i zdrowia prokreacyjnego, i w tym kontekście zmniejszenie wpływu mitów na temat dobroczynnego działania alkoholu na organizm kobiet w ciąży, które utrzymują się w świadomości społecznej.

Program ma wzbudzić u młodzieży refleksję nad ważnymi dla nich wartościami. Jego oryginalnym założeniem jest odwołanie się do najbardziej cenionej wartości w życiu ludzkim jaką jest miłość, a mniej do dotychczas stosowanych motywów w rodzaju zdrowia jako takiego lub wolności jako takiej. Zdrowie i wolność są tu rozumiane jako elementy sprzyjające odpowiedzialnej miłości oraz prawidłowemu rozwojowi kolejnego pokolenia. Optymalna i polecana realizacja programu ARS przewiduje przeprowadzenie dwunastu zajęć lekcyjnych, trwających 45 minut każda. Ten wariant umożliwia pełne wykorzystanie merytorycznej zawartości programu.

Elementem realizacji programu jest stałe monitorowanie działań, zarówno na bieżąco przez koordynatorów szkolnych (nauczycieli) oraz okresowo poprzez powiatowych koordynatorów programu. Po ukończeniu każdej edycji programu przeprowadzana jest ewaluacja ilościowa i jakościowa, w celu zbierania aktualnych danych o zainteresowaniu programem, materiałach i jego ocenie. W roku szkolnym 2020-2021 deklarację o chęci przystąpienia do realizacji programu ARS zgłosiły 3 łomżyńskie szkoły. Ze względu na pandemię koronawirusa i naukę zdalną przez znaczny czas roku szkolnego 2020-2021 program został zrealizowany przez jedną placówkę. W programie wzięło udział 23 licealistów oraz 23 rodziców. Zajęcia odbywały się on-line co utrudniło realizację programu w pełni zgodnie z założeniami.

Podlaski Program Zwalczania Następstw Zdrowotnych Używania Wyrobów Tytoniowych i Wyrobów Powiązanych

Według Światowej Organizacji Zdrowia palenie tytoniu zabija na świecie ponad siedem milionów ludzi rocznie. Co 8 sekund umiera jeden człowiek, a co 1 minutę wypalanych jest ponad 10 milionów papierosów. Na całym świecie jest niemal miliard palących mężczyzn i 250 milionów kobiet. 900 tysięcy ludzi to bierni palacze.

W Polsce każdego dnia zaczyna palić około 500 nieletnich chłopców i dziewcząt, a rocznie próbuje palenia 180 tysięcy dzieci z których co czwarty czuje się uzależniony. Według Rzecznika Praw Dziecka w Polsce również co czwarty nastolatek pali e-papierosy.

Z prowadzonych badań wynika, że większość dorosłych palaczy podjęła próby palenia tytoniu, będąc jeszcze nastolatkami. Dlatego też konieczna jest intensyfikacja działań profilaktycznych wśród tej grupy społecznej. Celem ich powinno być zarówno przekazywanie wiedzy dotyczącej szkodliwości palenia tytoniu, jak też kształtowanie postaw przeciwnych paleniu i umiejętności, które okażą się przydatne w niepodejmowaniu prób palenia lub przy jego rzucaniu. Z uwagi na narażenie dzieci na bierne palenie, ważnym zadaniem jest zwiększanie wśród najmłodszych wiedzy na temat jego szkodliwości oraz podejmowanie inicjatyw mających na celu życie w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.

Podlaski Program Zwalczania Następstw Zdrowotnych Używania Wyrobów Tytoniowych i Wyrobów Powiązanych realizuje powyższe cele poprzez:

- prowadzenie programów antytytoniowych: krajowych – „Bieg po zdrowie” oraz lokalnych – „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”;
- działania edukacyjne wśród kadry medycznej, pedagogicznej i uczniów mające na celu podejmowanie i uatrakcyjnianie działań antynikotynowych na terenie własnych placówek;
- organizacja konkursów i imprez o tematyce antynikotynowej skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych;
- włączenie się do ogólnopolskich kampanii antynikotynowych ze szczególnym uwzględnieniem akcji: Światowy Dzień bez Tytoniu, Rzuć Palenie Razem z Nami.
- tworzenie koalicji antynikotynowych – poszukiwanie partnerów i wspólne zintegrowane działania podejmowane na terenie działania PSSE .
- monitoring działań programowych.

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną powiatu grodzkiego realizowane były w oparciu o zapisy Krajowego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. W ramach realizacji programu podejmowane były następujące zagadnienia:

- comiesięczne monitorowanie sytuacji w zakresie przestrzegania ustawy antytytoniowej w miejscach pożytku publicznego,
- prowadzenie i koordynacja programów antynikotynowych w szkołach,
- rozpropagowywanie i włączanie się do akcji i kampanii antynikotynowych (Światowy Dzień bez Papierosa, Światowy Dzień Rzucania Palenia).

Systematyczna i skuteczna egzekucja przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych obejmowała **244 obiekty użyteczności publicznej**.



Bieg po zdrowie

„Bieg po zdrowie” to program edukacji antynikotynowej. Został przygotowany przez Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy ze ekspertami z dziedziny psychologii. Odbiorcami programu są uczniowie klas IV szkół podstawowych (9-10 lat) oraz ich nauczyciele i rodzice.

Celem projektu edukacyjnego „Bieg po zdrowie” jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnianie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.

Program jest objęty honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej.

W roku szkolnym 2020-2021 miała miejsce V edycja programu. Ze względu na sytuację epidemiologiczną program zasięgiem objął 117 uczniów z 2 łomżyńskich szkół. Ponieważ program był realizowany w trybie nauki zdalnej, nie wszystkie założenia programu mogły zostać zrealizowane. Mimo to, doświadczenia z poprzednich edycji wskazują na dużą wartość merytoryczną i profilaktyczną programu.



Foto: Szkoła Podstawowa Nr 7 w Łomży



„Czyste powietrze wokół nas”

W ramach realizacji Podlaskiego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce prowadzony jest program edukacji antynikotynowej „Czyste Powietrze wokół nas” skierowany do przedszkoli. Realizowany jest przez nauczycieli, wychowawców przedszkolnych oraz przez przedstawicieli środowiska przedszkolnego i szkolnego.



Zadania programu:

- 1) Wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymu.
- 2) Wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych dymów, „wydobycie” dymu papierosowego.
- 3) Zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego.
- 4) Zwiększenie poziomu wiedzy na temat skutków palenia papierosów.
- 5) Zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy.



W roku szkolnym 2020/2021 program realizowały 4 przedszkola oraz 4 oddziały w szkołach podstawowych. Program zasięgiem objął 621 dzieci w wieku 4-6 lat. W realizację zadań programowych zaangażowanych było 372 rodziców. Podczas realizacji programu przedszkolaki mają możliwość podejmowania różnych działań związanych z problematyką zanieczyszczenia powietrza i szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzi. Poprzez stosowanie metod aktywizujących, spacerów, czytania wierszy, śpiewania piosenek antytytoniowych, przygotowywania prac plastycznych dzieci utralają w łatwy sposób materiał dzięki czemu kształtuje się wrażliwość na dbałość o czyste powietrze wolne od dymu

tytoniowego. Placówki realizujące program fotorelacje z jego realizacji umieszczają na stronach internetowych, mediach społecznościowych dzięki czemu program jest rozpoznawalny dla całej społeczności szkolnej i rodziców.

**Nie pal
przy mnie,
proszę**



Nie pal przy mnie proszę

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej „**Nie pal przy mnie proszę**” stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej adresowanych do dzieci.

Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Ze względu na naukę zdalną w roku szkolnym 2020/2021 w realizację programu zaangażowały się 3 szkoły powiatu grodzkiego. Zasięgiem swym program objął 234 uczniów klas I-III. Rodzice zaangażowani w realizację programu stanowili 40 osób.

W ramach programu prowadzone były zajęcia zgodnie z podręcznikiem warsztatowym. Dzięki zajęciom mogły pogłębić i wykazać się wiedzą na temat szkodliwości palenia. Uczniowie mieli możliwość podejmowania dyskusji, komentowania i przytaczania przykładów z własnego doświadczenia. Uczyli się postaw asertywnych i poznawali sposoby na to jak reagować gdy ktoś pali papierosy w ich towarzystwie. Wykonywali plakaty, oglądali prezentacje multimedialne i filmy tematyczne.



Znajdź właściwe rozwiązanie

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łomży realizuje programu edukacji antytytoniowej pn. "**Znajdź właściwe rozwiązanie**", który kierowany jest do uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej i jest ostatnim ogniwo kompleksowego podejścia do profilaktyki palenia tytoniu w szkole podstawowej.

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży. Program jest dostosowany do możliwości intelektualnych oraz umiejętności uczniów.

Kolejna edycja programu przypadająca na rok szkolny 2020/2021 w powiecie grodzkim zasięgiem swym objęła 2 łomżyńskie szkoły podstawowe. Wzięło w niej udział 631 uczniów.

Zajęcia prowadzone podczas realizacji programu dotyczą nie tylko szkodliwości palenia tytoniu, ale również dają przykłady radzenia sobie w różnych sytuacjach. Poruszone są tematy dotyczące asertywności, komunikacji międzyludzkiej, akceptacji siebie i pozytywnego myślenia.

Przewidziane są zajęcia w grupach, warsztatowe i wiele innych. Proponowane treści można wykorzystać w trakcie lekcji biologii, godzin wychowawczych oraz innych według uznania osób prowadzących. W związku z sytuacją epidemiczną w kraju realizacja programu była utrudniona.



Światowy Dzień bez Papierosa

Światowy Dzień bez Papierosa – jest dniem, który stanowi okazję do zwrócenia uwagi całego świata na powszechność nałogu palenia papierosów i jego negatywnych skutków zdrowotnych. Dzień ten ma również zachęcić do 24-godzinnej abstynencji od wszystkich form konsumpcji tytoniu na całym świecie.



W dniu 31.05.2021r. w siedzibie PSSE w Łomży pracownicy Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży w nawiązaniu do tegorocznego hasła **Światowego Dnia bez Tytoniu** przeprowadzili prelekcję/pogadankę on-line na temat: „**Zobowiąż się do rzucenia palenia**”. Podczas spotkania wskazane zostało, iż do głównych celów tegorocznej kampanii należy:

- przekazanie informacji na temat kampanii WHO „Zobowiąż się do rzucenia palenia” której finał zapowiadany został na dzień obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu tj. 31.05.2021 oraz zapoznanie z programem kampanii,
- zaprezentowanie publikacji WHO pn. „Ponad 100 powodów dla których warto rzucić palenie”,
- wspieranie działań mających na celu zmniejszenie konsumpcji wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz ochronę ludzi przed występowaniem chorób związanych z paleniem papierosów,
- prelekcja wsparta była krótkimi spotami edukacyjnymi.



W dalszej części funkcjonariusze policji przedstawili skutki prawne palenia tytoniu przez nieletnich i w miejscach niedozwolonych. Przestrzegli młodzież, iż będą dokonywać kontroli przestrzegania prawa w zakresie palenia tytoniu w obrębie szkół.

Czynny udział w prelekcji wzięło udział 400 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych i ponadpodstawowych. Fotorelacja ze spotkania umieszczona została w mediach społecznościowych stacji, zasięg obejmował 180 osób.



Oświata zdrowotna wykonywana przez Państwową Inspekcję Sanitarną w mieście Łomża

Oświata zdrowotna realizuje wiele różnorodnych działań zmierzających do ochrony i umacniania zdrowia skierowanych do różnych grup odbiorców: do dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, młodzieży ze szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i opiekunów oraz ogółu społeczeństw.

Szczególne znaczenie posiadają wszelkie działania podejmowane na terenie miasta, ponieważ wynikają z potrzeb społeczeństwa lokalnego inicjowane przez instytucje i władze lokalne, konsolidują społeczeństwo odpowiadając na ich zapotrzebowanie informacyjne i umożliwiając dostęp do badań profilaktycznych.

Do zadań promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej należy m.in. inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie:

- Programów profilaktycznych:
 - Trzymaj Formę!
 - Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS.
 - Znamię! Znam je?
 - Podstępne WZW
 - Skąd się biorą produkty ekologiczne.
- Akcji i Kampanii: Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Dzień Walki z rakiem, Akcja „Szczepimy się”, Letnia Szkoła Bezpieczeństwa, Profilaktyka koronawirusa, Profilaktyka grypy, Profilaktyka chorób odkleszczowych.



„Trzymaj Formę!”

Ogólnopolski Program Edukacyjny pt. „Trzymaj Formę!” powstał w 2006 roku z inicjatywy Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Polskiej Federacji Producentów Żywności Związek Pracodawców. Głównym jego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Działania podejmowane podczas realizacji programu zmierzają do zwiększenia świadomości uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.



Celami szczegółowymi programu są:

- pogłębienie wiedzy o znaczeniu prawidłowo zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka,
- kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną,

- dostarczenie wiedzy o informacjach zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych i umiejętności korzystania z nich.

Adresaci programu: uczniowie szkół podstawowych (klasy V-VIII) oraz rodzice i opiekunowie uczniów.

Zgłoszenia do programu odbywają się za pośrednictwem ogólnopolskiej platformy internetowej. Zainteresowane placówki odbierają materiały edukacyjne do programu z siedziby PSSE Łomża. Z oferty programowej korzysta większość łomżyńskich szkół podstawowych. Koordynatorzy prowadzą zajęcia z przygotowywania zdrowych posiłków, organizują zabawy sportowe, aktywizują uczniów podczas przerw. Młodzież uczy się czytać etykiety produktów spożywczych oraz poznają właściwości i wpływ zdrowego żywienia na zdrowie. W roku szkolnym 2020-2021 przeprowadzone zostały dwie wizytacje realizacji programu.



W związku z pandemią koronawirusa SARS-co-2 i zamknięciem placówek oświatowych program częściowo prowadzony był on-line za pośrednictwem komunikatorów internetowych.



Foto: Szkoła Podstawowa Nr 1 w Łomży



Krajowy Program Zapobiegania HIV i Zwalczenia AIDS

Polityka Państwa w zakresie zapobiegania HIV i zwalczenia AIDS określona została w Krajowym Programie Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. Wieloletnie doświadczenia i obserwacje, wiedza w dziedzinie zakażeń HIV/AIDS i prognozy rozprzestrzeniania się epidemii w naszym regionie oraz polityka międzynarodowa uzasadniają inicjatywy legislacyjne oraz podejmowanie działań w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. Stanowi to podstawę do bycia równoprawnym partnerem w realizacji programów zdrowia publicznego Unii Europejskiej.

Cele programu: Zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez:

- a) wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiany postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie,
- b) rozwój i wzmocnienie bazy szkoleniowo-edukacyjnej, skierowanej do różnych grup społecznych i zawodowych.
- c) poszerzenie oferty informacyjnej dostosowanej do potrzeb indywidualnego odbiorcy,
- d) usprawnienie opieki nad kobietami w wieku prokreacyjnym i w ciąży,
- e) zwiększenie dostępności do anonimowego i bezpłatnego testowania w kierunku HIV,
- f) zwiększenie i integracja działań mających na celu zapobieganie HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową.

Do działań związanych z profilaktyką zakażeń HIV zaproszone są wszystkie szkoły ponadpodstawowe. Na początku roku szkolnego 2020/2021 do podległy placówek zostały rozesłane listy intencyjne. Szkoły działania programowe realizują podczas lekcji biologii, na godzinach

wychowawczych oraz organizację akcji: Światowy Dzień Walki z AIDS, Światowy Dzień Pamięci o zmarłych na AIDS, Tydzień testowania w kierunku HIV.

Krajowe centrum do spraw AIDS w dniach 16-30 czerwca ogłosiło kolejną edycję działań edukacyjno-informacyjnych pod hasłem: „Czy wiesz, że...”, będących kontynuacją kampanii profilaktycznej HIV/AIDS z 2020r. Celem kampanii jest podniesienie poziomu wiedzy, odczarowanie mitów i przybliżenie faktów na temat wirusa HIV, choroby AIDS oraz innych STIis. Powyższa kampania skierowana została głównie do tych osób, które traktują temat HIV/AIDS jako problem abstrakcyjny, nie dotyczący ich bezpośrednio. Informację o kampanii umieszczono na FB stacji.

Program edukacyjny „Znamię! Znam je?”



Program edukacyjny „Znamię! Znam je?” skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Jego głównym celem jest upowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Obecnie, pomimo wielu akcji profilaktycznych, czerniak stanowi duży problem społeczny i jest główną przyczyną zgonów związanych z nowotworem złośliwym skóry. W Polsce rocznie odnotowuje się ok. 3000 nowych przypadków zachorowań na czerniaka, dlatego inicjatywy mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu są bardzo pożądane.

Na terenie miasta Łomża do w/w programu przystąpiły **2 szkoły ponadpodstawowe** obejmując swoim zasięgiem **142 uczniów**.

Program edukacyjny „Podstępne WZW”



Program edukacyjny „Podstępne WZW” skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Głównym celem programu jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole.

Na terenie miasta Łomża do w/w programu przystąpiło **5 szkół ponadpodstawowych** obejmując swoim zasięgiem **237 uczniów**.

Ze względu na pandemię koronawirusa program realizowany był on-line za pośrednictwem komunikatorów internetowych. Młodzież chętnie uczestniczyła w zajęciach i dzieliła się swoją wiedzą.



Światowy Dzień Zdrowia

Corocznie, od 1950 r., w dniu 7 kwietnia, w rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia obchodzony jest Światowy Dzień Zdrowia. Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy obszar problemów w obszarze zdrowia publicznego na świecie. W 2021 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia brzmiało - Ratujmy życie! Bezpieczne szpitale w czasie katastrof! Powszechne ubezpieczenie zdrowotne!

Motyw przewodni związany był z obecną sytuacją epidemiologiczną i działaniami związanymi z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2. Sytuacja epidemiologiczna, podkreślała istotne znaczenie służby zdrowia, dostępu do leczenia a przede wszystkim roli personelu medycznego w czasie pandemii.

W obchody Światowego Dnia Zdrowia włączyło się 8 łomżyńskich szkół oraz 10 placówek podstawowej opieki zdrowotnej. Działanie zasięgiem objęło 5284 uczniów i 772 pacjentów ZPOZ. Informacje o obchodach Światowego Dnia Zdrowia umieszczone zostały na fb stacji.

Letnia Szkoła Bezpieczeństwa



W czasie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży bardzo ważna jest wiedza o ewentualnych zagrożeniach związanych z korzystaniem z uroków lata. Dział Promocji Zdrowia wraz z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży, Sekcją Bezpieczeństwa Żywności oraz przedstawicielami służb mundurowych od lat prowadzą spotkania edukacyjno-profilaktyczne w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży.

W ramach realizacji działań programowych w 2021r.:

- przed rozpoczęciem sezonu letniego przeprowadzono 2 narady przy współpracy przedstawicieli: Komendy Miejskiej Policji wydziału Prewencji w Łomży oraz dyrekcji placówek edukacyjnych nt. wspólnych ustaleń i współpracy w zakresie planowania i prowadzenia działań profilaktycznych w czasie wypoczynku letniego.
- w czasie trwania wakacji przeprowadzono spotkanie edukacyjne w 1 obiekcie gdzie odbywały się kolonie letnie oraz 1 akcję profilaktyczną dla społeczności lokalnej na plaży miejskiej w Łomży.

Celem przeprowadzonych akcji było propagowanie informacji na temat szeroko pojętej profilaktyki i bezpieczeństwa podczas wypoczynku. Szczególną uwagę poświęcano również tematyce przeciwdziałania pandemii wirusa SARS-Cov-2 oraz szczepieniom przeciw COVID-19. Zasięg działań w mieście Łomża obejmował 125 osób korzystających z wypoczynku letniego. Informacje o przeprowadzonych działaniach umieszczane były w mediach społecznościowych.



Foto: Szkoła Podstawowa Nr 4

Profilaktyka zakażeń koronawirusem



Pracownicy Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w Łomży z uwagi na nasilającą się pandemię koronawirusa swoje zadania skupili głównie na profilaktyce zakażeń wirusem SARS-Cov-2, nacisk położono na:

- udzielanie informacji telefonicznej na temat koronawirusa, interpretacji obowiązujących przepisów, kwarantanny, wyników, itp.;
- rozpatrywanie spraw wpływających drogą internetową i przekazywanie odpowiedzi telefonicznie, bądź wysyłanie e-mail;
- przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych z osobami objętymi izolacją, kierowanie osób na kwarantannę;
- obsługę elektronicznego systemu SEPIS do kontaktu obywatela z organami PIS przez wszystkie dni tygodnia między godziną 7⁰⁰ a 21⁰⁰;
- dystrybucję plakatów dotyczących koronawirusa i szczepień ochronnych;
- udzielanie porad telefonicznych i mailowych dyrektorom żłobków, przedszkoli i szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz dla organizatorów wypoczynku letniego i zimowego dot. zasad postępowania w przypadku pojawienia się COVID – 19 w placówce;
- koordynacja działań placówek edukacyjnych w momencie pojawienia się przypadków COVID – 19 w tych placówkach: kontakt telefoniczny i e-mailowy z dyrektorami placówek, instruowanie o zasadach postępowania , nadzór nad podjętymi działaniami;
- umieszczanie aktualnych informacji dot. COVID – 19 na profilu Facebook Stacji i na stronie internetowej Stacji;
- przekazywanie informacji o osobach kwarantannowanych, wymagających pomocy do MOPS/GOPS.



W ramach działań związanych z promocją szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 organizowano stoiska profilaktyczne w miejscach gdzie zorganizowane były plenerowe punkty szczepień. W mieście Łomża stoiska zorganizowane były w 5 miejscach szczepień plenerowych. Zasięg działań obejmował około 920 osób. Podczas trwania akcji ze szczepień skorzystało wiele osób.

W celu zwiększenia wiedzy i świadomości społecznej na temat szczepień zorganizowane zostały 2 spotkania edukacyjne dla rodziców i nauczycieli w placówkach nauczania, w których wzięło udział 300 osób. Informacje z prowadzonych akcji na bieżąco umieszczane były w mediach społecznościowych stacji.



Akcja # Szczepimy Się

Dnia 04.01.2021 Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łomży włączyła się w ogólnopolską kampanię medialną pod nazwą #Szczepimy Się. Celem akcji było rozpropagowanie materiałów z zakresu szczepienia przeciwko COVID-19, za pomocą mediów społecznościowych, stron internetowych i rozdawnictwa ulotek, plakatów i innych materiałów kampanijnych w punktach szczepień. Każdego tygodnia umieszczane były informacje zbiorcze dotyczących działań związanych z kampanią. Akcja swoim zasięgiem objęła 4933 odbiorców.

Kampanie medialne prowadzone przez PSSE Łomża

Dział Promocji Zdrowia PSSE Łomża w ciągu roku 2021 nagłaśniał ważne problemy z zakresu zdrowia publicznego poprzez umieszczanie postów w mediach społecznościowych. Strona stacji na FB cieszy się dużym zainteresowaniem wśród społeczności lokalnej. Dzięki częstym wpisom odwiedzający mieli możliwość uzyskania rzetelnych informacji w temacie pandemii koronawirusa, obowiązujących zmian w obostrzeniach, szczepień przeciwko COVID19. Nagłaśniane były akcje i kampanie o zasięgu krajowym europejskim i ogólnoświatowym, m.in.:

- Ogólnopolski Dzień Profilaktyki Grypy,
- Dni Walki z Gruźlicą,
- Światowy Dzień Walki z Rakiem,
- Europejski Tydzień Szczepień,
- Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze,
- Światowy Dzień Zespołu Downa,
- Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją,
- XXIX Światowy Dzień Chorego,
- Światowy Dzień Diagnostyki Laboratoryjnej,
- Kampania FAS,
- Dzień Solidarności z Osobami Chorymi na Schizofrenię,
- Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia i Gotowania,
- Kampania „Wybieram zdrową żywność”,
- Kampania „Profilaktyka 40plus”.



PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ

W realizacji działalności w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób współpracowano z: Urzędem Miasta Łomża, Starostwem Powiatowym w Łomży, Komendą Miejską Policji w Łomży, Placówkami organizującymi kolonie letnie i zimowe, Caritas Diecezji Łomżyńskiej w Łomży, Dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych, lokalnymi mediami, PCK Oddział w Łomży, Szpital Wojewódzki w Łomży, Łomżyńskie Centrum Medyczne, Komenda Miejskiej Straży Pożarnej, Służbą Leśną – Nadleśnictwo Łomża, WSSE w Białymstoku.

Działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej należy prowadzić wielokierunkowo z udziałem różnych instytucji ponieważ tylko współdziałanie i wzajemne wspieranie się umożliwi skuteczną realizację działań prozdrowotnych.



Oddział Laboratoryjny i Medyczne Laboratorium Diagnostyczne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży

Rok 2021 był kolejnym rokiem wyzwań dla naszego laboratorium. Przez długi okres w ciągu roku (do końca września 2021) laboratorium pomimo swoich planów badań wykonywało także badania, które do tej pory badało laboratorium w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku (laboratorium covidowe). Były to przede wszystkim próbki na nosicielstwo.



W strukturze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży znajdują się:

➤ **Medyczne Laboratorium Diagnostyczne** w którym realizowane są zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez wykonywanie badań mikrobiologicznych w celu ochrony zdrowia ludzkiego oraz zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i wytycznymi Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku,

➤ oraz **Oddział Laboratoryjny**, w którym są realizowane zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym poprzez pobieranie próbek oraz wykonywanie badań i pomiarów.

W Oddziale Laboratoryjnym realizowane są następujące badania:

badania wody:

- wykonywanie badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych wody do spożycia przez ludzi,
- wykonywanie badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych wód na pływalniach, wód w kąpieliskach oraz wody wykorzystywanej do kąpieli,



1) badania żywności:

- wykonywanie badań fizykochemicznych, mikrobiologicznych i organoleptycznych żywności oraz przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- wykonywanie badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródłanych i wód stołowych,
- wykonywanie ocen znakowania żywności,
- porady grzyboznawcze,



2) badania w obszarze środowiska pracy

- pobieranie próbek oraz wykonywanie badań chemicznych zanieczyszczenia powietrza w mieszkaniach i obiektach użyteczności publicznej,
- wykonywanie badań poziomu dźwięku w mieszkaniach i obiektach użyteczności publicznej,
- pobieranie próbek, wykonywanie badań i pomiarów czynników fizycznych (tj. hałas, drgania, oświetlenie), pyłowych oraz chemicznych na stanowiskach pracy.



W Medycznym Laboratorium Diagnostycznym wykonuje się badania:

1) materiału biologicznego w tym:

- bakteriologiczne,
- parazytologiczne,
- wykrywania pałeczek z rodzaju Salmonella i Shigella,
- identyfikacji szczepów Salmonella i Shigella,
- badania skuteczności procesów sterylizacji,
- badania mikrobiologiczne środowiska podmiotów wykonujących działalność leczniczą.



Jakość wykonywanych badań i pomiarów



Podstawowym zadaniem Laboratorium Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jest utrzymywanie wysokiego poziomu jakości i wiarygodności wykonywanych badań i pomiarów, wynikających z realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Laboratorium od 2005 roku posiada wdrożony system zarządzania, zgodny z normą PN-EN ISO/IEC 17025 "Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących" oraz certyfikat akredytacyjny wydany przez Polskie Centrum Akredytacji.

Laboratorium stosuje metody badawcze opublikowane w normach krajowych i międzynarodowych, wydawnictwach metodycznych Instytutów Naukowo-Badawczych oraz udokumentowane własne procedury badawcze. Wysoki poziom wykonywanych badań oraz kompetencje techniczne laboratorium jest

potwierdzany przez odbywające się corocznie audyty zewnętrzne, przeprowadzane przez Polskie Centrum Akredytacji. Kolejnym potwierdzeniem wiarygodności wykonywanych badań i pomiarów oraz wysokiej kompetencji personelu jest systematyczny udział w badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych organizowanych przez polskie i zagraniczne instytucje naukowe, za każdym razem kończący się uzyskaniem bardzo dobrego wyniku.

Wychodząc naprzeciw nowym zadaniom, stawianym Państwowej Inspekcji Sanitarnej, laboratorium każdego roku dąży do rozszerzania zakresu oraz rodzaju wykonywanych badań i pomiarów w zależności od posiadanych środków finansowych.

W 2021 Oddział Laboratoryjny oraz Medyczne Laboratorium Diagnostyczne zostało wyposażone w sprzęt laboratoryjny o wartości 207 396,45 zł.

Aktualny zakres akredytacji znajduje się na stronach internetowych PCA www.pca.gov.pl oraz Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Łomży <http://psse-lomza.pbip.pl>.

Analiza wykonywanych badań

Badania są wykonywane w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie klienta zewnętrznego.

Usługi badawcze realizują następujące sekcje Oddziału Laboratoryjnego:

- 1) Sekcja Badań Fizykochemicznych,
 - 2) Sekcja Badań Mikrobiologicznych,
- oraz
- 3) Sekcja Diagnostyki Medycznej w Medycznym Laboratorium Diagnostycznym

Ad. 1) Sekcja Badań Fizykochemicznych

W 2021 roku w ramach „nadzoru” wykonano:

- 141 oznaczeń czynników fizycznych (tj. hałas, drgania, oświetlenie, pyły przemysłowe) oraz 44 oznaczeń substancji chemicznych,
- 533 oznaczeń organoleptycznych i fizykochemicznych w próbkach środków spożywczych,
- 1721 oznaczeń w próbkach wody.

W 2021 roku w ramach zlecenia wykonano:

- 563 oznaczeń czynników fizycznych (tj. hałas, drgania, oświetlenie, pyły przemysłowe) oraz 16 oznaczeń substancji chemicznych,
- 5297 oznaczeń w próbkach wody.

Ad. 2) Sekcja Badań Mikrobiologicznych:

W 2021 roku w ramach „nadzoru” wykonano 3524 oznaczenia, w tym:

- 720 oznaczeń w próbkach wody do spożycia,
- 2547 oznaczeń środków spożywczych
- 154 oznaczeń na pływalniach, kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
- 75 wody mineralne, źródlane, stołowe
- 28 wymazy sanitarne

W 2021 roku w ramach zlecenia wykonano 5723 oznaczenia, w tym:

- 5125 oznaczeń w próbkach wody do spożycia,
- 8 oznaczeń na pływalniach, kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
- 590 oznaczeń środków spożywczych.

W Oddziale Laboratoryjnym w 2021 roku:

- a) w ramach nadzoru sanitarnego wykonano ogółem 5961 oznaczeń,
- b) w ramach zlecenia wykonano ogółem 11795 oznaczeń,
- c) pracownicy laboratorium pobrali łącznie 229 próbek wody dla klienta zewnętrznego.

Ad. 3) Sekcja Diagnostyki Medycznej

W 2021 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano ogółem 2455 badania, w których przeprowadzono 9808 oznaczeń mikrobiologicznych.

W ramach zlecenia wykonano w sumie 70 518 oznaczeń.



**INSPEKCJA
WETERYNARYJNA**

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W ŁOMŻY

Leszek Wojewoda

WGK
10.03.2022
[Signature]

Łomża, dnia 09 marca 2022 r.

Urząd Miejski w Łomży
Kancelaria Ogólna
WPLYNĘŁO

2022 -03- 10

Ilość zał.
Nr dzienn. 10229 Podpis [Signature]

Sz. P. Mariusz Chrzanowski
Prezydent Miasta Łomża
Stary Rynek 14
18-400 Łomża

Nasz znak: PIW.0133.1.8.2022

Dot. sprawy nr: WGK.604.2.2022 IP

pismo z dnia: 23 lutego 2022r.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łomży w odpowiedzi na pismo oznaczone numerem WGK.604.2.2022 IP z dnia 23 lutego 2022 roku, przesyła w załączeniu sprawozdanie Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łomży o stanie bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego na obszarze miasta Łomża w 2021 roku.

Z poważaniem

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Łomży

Leszek Wojewoda

Załącznik:

1. Obowiązek informacyjny.

Otrzymują:

1. Adresat.
2. A/a.



Niezależnie od obowiązków organów administracji publicznej przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego niniejszym realizuję obowiązek informacyjny, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679. Powyższy obowiązek nie wpływa na tok i wynik postępowania administracyjnego.

Informacje i dane do kontaktów w sprawie danych osobowych

Administratorem danych osobowych jest Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łomży, ul. Nowogrodzka 160, 18-400 Łomża, e-mail: sekretariat@piw.lomza.pl.

Dane kontaktowe do Inspektora Ochrony Danych: Inspektor Ochrony Danych, iodo@rt-net.pl – Andrzej Rybus-Tolloczko

Podstawa prawna przetwarzania danych osobowych.

Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), tj. w oparciu o zgodę osoby, której dane dotyczą oraz o ustawę z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego.

Informacje dotyczące przetwarzanych danych osobowych

Pani/Pana dane osobowe są przetwarzane w celu realizacji zadań przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łomży, w szczególności wykonywania zadań m.in. prowadzenia postępowań administracyjnych i sądowych, sprawowania nadzoru nad działalnością podmiotów, archiwizacji.

Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest obowiązek prawny ciążyący na administratorze danych osobowych wynikający z ustaw nakładających obowiązek realizacji konkretnego zadania, a także wykonywanie zadań realizowanych w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej. Dane mogą być także przetwarzane, jeżeli jest to niezbędne do wykonania umowy lub podjęcia działań przed zawarciem umowy, a także mogą być przetwarzane na podstawie zgody.

Podanie danych osobowych jest konieczne do realizacji celu ich przetwarzania, a konsekwencją ich niepodania będzie niemożliwość realizacji zadania.

Okres przetwarzania danych

Dane osobowe będą przetwarzane przez okres realizacji danego zadania oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi archiwizacji.

Źródła danych

Przetwarzane dane osobowe mogą być pozyskiwane od osoby, której dane dotyczą, a także ze źródeł publicznie dostępnych oraz od organów administracji publicznej, innych podmiotów i osób fizycznych zobowiązanych do przekazania danych osobowych.

Kategorie odnośnych danych

Przetwarzane dane osobowe obejmują w szczególności imię i nazwisko oraz adres, a także inne dane osobowe niezbędne do realizacji ww. zadań.

Odbiorcy danych osobowych

Dane osobowe mogą być przekazywane do organów publicznych i urzędów państwowych lub innych podmiotów upoważnionych na podstawie przepisów prawa lub wykonujących zadania realizowane w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej. Dane osobowe są przekazywane do podmiotów przetwarzających dane w imieniu administratora danych osobowych posiadających uprawnienia do ich przetwarzania.

Prawa osoby, której dane dotyczą

Przysługuje Pani/Panu prawo do żądania od administratora danych osobowych:

- dostępu do swoich danych osobowych,
- ich sprostowania,
- ograniczenia ich przetwarzania,
- usunięcia,
- przeniesienia danych do innego administratora danych osobowych,
- wniesienia sprzeciwu.

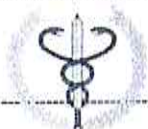
W przypadku przetwarzania danych osobowych na podstawie zgody przysługuje Pani/Panu prawo do wycofania w dowolnym momencie zgody na ich przetwarzanie, przy czym wycofanie zgody nie ma wpływu na zgodność z prawem dotychczasowego przetwarzania.

Żądanie realizacji wyżej wymienionych praw proszę przesłać w formie pisemnej do administratora danych osobowych (adres podany na wstępie, z dopiskiem "Ochrona danych osobowych").

Przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu

Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.





INSPEKCJA WETERYNARYJNA
POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII W ŁOMŻY
Leszek Wojewoda

**Wydział Gospodarki Komunalnej
i Środowiska Urzędu Miejskiego
w Łomży**

| | | | |
|-----------------|---------------------|---------------|-------------------|
| Nasz znak: | PIW-Z.511.12.3.2022 | | |
| Dot. sprawy nr: | WGK.604.2.2022 IP | pismo z dnia: | 23 lutego 2022 r. |

**Sprawozdanie
Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łomży
o stanie bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego
na obszarze miasta Łomża w 2021 roku.**

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łomży przy pomocy pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii realizował w 2021 roku wszystkie zadania wynikające z ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U.2021.306 t.j. z dnia 2021.02.18). Swoje zadania wykonywał w szczególności przez:

- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;
- badania kontrolne zakażeń zwierząt;
- monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego , w paszach, żywności pochodzenia zwierzęcego;
- badanie zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego;
- przeprowadzanie kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów;

- kontrolę na miejscu w zakresie przestrzegania wymogów wzajemnej zgodności;
- kontrolę działalności hodowcy, dostawcy i użytkownika prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz.U.2019.1392 t.j. z dnia 2019.07.26)

oraz sprawowanie nadzoru nad:

- bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku, sprzedażą bezpośrednią, działalnością marginalną, lokalną i ograniczoną, rolniczym handlem detalicznym;
- wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego;
- wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego, jaj wylęgowych drobiu i produktów akwakultury;
- przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt;
- przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt;
- obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych;
- wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych;
- przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta.

Do zadań powiatowego lekarza weterynarii należał również nadzór nad wyznaczonymi lekarzami niebędącymi pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, wykonującymi zadania zlecone na podstawie wyznaczenia z art. 16 ust. 1 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej tj.:

- szczepienia ochronne;
- badania rozpoznawcze;
- sprawowanie nadzoru nad miejscami gromadzenia, skupu lub sprzedaży zwierząt, targowiskami oraz wystawami, pokazami, konkursami zwierząt;
- badanie zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia;
- sprawowanie nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, w tym badanie przed ubojowe i poubojowe, oceny mięsa i nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w trakcie uboju;
- badanie zwierząt rzeźnych;
- sprawowanie nadzoru nad rozbiorem, przetwórstwem lub przechowywaniem mięsa i wystawianie wymaganych świadectw zdrowia;
- sprawowanie nadzoru nad punktami odbioru mleka, jego przetwórstwem oraz przechowywaniem produktów mleczarskich;

- sprawowaniem nadzoru nad przetwórstwem i przechowywaniem jaj konsumpcyjnych i produktów jajecznych;
- pobieraniem próbek do badań;
- sprawowaniem nadzoru nad sprzedażą bezpośrednią;
- badaniem mięsa na obecność włośni.

Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych

Podstawa prawna: ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U.2020.1421 t.j. z dnia 2020.08.20) i wydane na jej podstawie akty wykonawcze.

W 2021 roku nie stwierdzono na obszarze miasta Łomża wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania. Dla potwierdzenia oceny sytuacji zdrowotnej zwierząt prowadzone są badania kontrolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt, w celu kontroli występowania chorób zakaźnych u zwierząt (Dz.U.2019.2161 t.j. z dnia 2019.11.07) wykonuje się testy diagnostyczne oraz przeprowadza się badania próbek krwi pobranych z poszczególnych stad zwierząt:

- w kierunku brucelozы owiec i kóz poddano badaniu 1 szt. kozy w 1 stadzie oraz 1 szt. owcy w 1 stadzie;
- w kierunku pryszczycy 5 szt. świń w 4 stadach;
- w kierunku pryszczycy 5 szt. bydła w 5 stadach;
- w kierunku choroby pęcherzykowej 10 szt. świń w 9 stadach;
- w kierunku klasycznego pomoru świń 15 szt. świń w 10 stadach;
- w kierunku choroby niebieskiego języka 28 szt. bydła w 4 stadach oraz 28 szt. owiec w 4 stadach;
- w kierunku gorączki Q przebadano 14 szt. bydła w 2 stadach;
- w kierunku zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy/otrętu bydła 14 szt. bydła w 2 stadach;

W wyniku przeprowadzonych badań kontrolnych zakażeń zwierząt, jak również monitoringu chorób odzwierzęcych nie stwierdzono w żadnym przypadku obecności czynników chorobotwórczych.

W roku 2021 zakłady lecznicze na terenie powiatu łomżyńskiego zaszczepiły przeciwko wścieklicznie 6800 psów i 94 koty.

W 2021 roku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania

i monitoringu choroby Aujeszkyego u świń (Dz.U.2021.236 z dnia 2021.02.04) kontynuowano zapoczątkowany w 2008 roku program monitoringu i zwalczania choroby Aujeszkyego. Miasto Łomża jest regionem wolnym od wirusa choroby Aujeszkyego. Wszystkie stada utrzymujące trzode chlewną w Łomży posiadają status urzędowo wolny od wirusa choroby Aujeszkyego. W trakcie całego roku na terenie miasta Łomża prowadzone były badania monitoringowe – przebadano 6 stad, o łącznej liczbie zwierząt 21 sztuk. Nie stwierdzono żadnego dodatniego wyniku w próbach poddanych badaniu pochodzących z w/w stad świń.

W ramach zabezpieczenia się przed ewentualnym wystąpieniem chorób zakaźnych zwierząt, a w szczególności: afrykańskim pomorem świń (ASF) oraz wysoce zjadliwą grypą ptaków (H5N1) w 2021 roku zaktualizowano i uzupełniono zapasy środków odkażających, odzieży i obuwia jednorazowego użytku oraz narzędzi i sprzętu.

Plany gotowości zwalczania chorób, dla których istnieje obowiązek ich prowadzenia zostały uaktualnione i uzupełnione (klasyczny pomór świń, pryszczycza, wysoce zjadliwa grypa ptaków, rzekomy pomór drobiu, gąbczasta encefalopatia bydła, choroba niebieskiego języka, afrykański pomór świń), co w przypadku nagłego wystąpienia tych chorób znacznie usprawni akcje zwalczania i ograniczy rozprzestrzenianie się ich, a także umożliwi szybki kontakt z osobami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań. W związku z potencjalnym zagrożeniem w/w chorobami prowadzone były szkolenia lekarzy weterynarii wolnej praktyki, techników weterynarii, pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Łomży wchodzących w skład powiatowego zespołu kryzysowego. W związku z wystąpieniem w Polsce ognisk afrykańskiego pomoru świń, przeprowadzono szkolenia przedstawicieli poszczególnych kół łowieckich, pracowników nadleśnictwa, hodowców trzody chlewnej z terenu miasta i powiatu łomżyńskiego, lekarzy weterynarii.

W związku ze stwierdzonymi przypadkami wścieklizny na terenie województwa Mazowieckiego przeprowadzono kampanię informacyjną wśród petentów urzędów miast i gmin, kół łowieckich, nadleśnictw oraz przeszkolono lekarzy prywatnej praktyki.

Nadzór nad produkcją środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego

Podstawa prawna:

1. ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2019 r., poz. 475 ze zm.);
2. rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L139 z 30.04.2004, str. 1, ze zm.) – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t.34, str. 319);
3. Rozporządzenie 853/2004 ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U.U.E.L.2004.139.55 z dnia 2004.04.30);
4. rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz./WE L31 z 01.02.2002, str. 1, ze zm.)-Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463);
5. rozporządzenie (WE) nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego)-Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009 str.1 ze zm.);
6. rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/ 2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania;
7. rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/1375 z dnia 10 sierpnia 2015 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośni (Trichinella) w mięsie;
8. rozporządzenie komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych;
9. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 296/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych);

10. rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/624 z dnia 8 lutego 2019 r. dotyczące szczególnych przepisów w dziedzinie przeprowadzania kontroli urzędowych dotyczących produkcji mięsa oraz obszarów produkcyjnych i obszarów przejściowych w odniesieniu do żywych mały zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625;
11. rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/625 z dnia 4 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w odniesieniu do wymogów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt i towarów przeznaczonych do spożycia przez ludzi;
12. rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/626 z dnia 5 marca 2019 r. dotyczące wykazów państw trzecich lub ich regionów, z których dozwolone jest wprowadzanie do Unii Europejskiej niektórych zwierząt i towarów przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/759 w odniesieniu do tych wykazów;
13. rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiające jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniające rozporządzenie komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych;
14. rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/628 z dnia 8 kwietnia 2019 r. dotyczące wzorów świadectw urzędowych dla określonych zwierząt i towarów oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2074/2005 i rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/759 w odniesieniu do tych wzorów świadectw;
15. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej;
16. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej;
17. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łomży nadzoruje na terenie powiatu łomżyńskiego 197 podmiotów zajmujących się produkcją i dystrybucją środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, w tym:

- 19 zakładów typu rzeźnia, zakład rozbioru, zakład przetwórstwa (bydła, świń, drobiu, akwakultury);
- 1 chłodnia AXO oraz 1 chłodnia składowa.
- 1 punkt skupu zwierząt łownych;
- 54 gospodarstwa prowadzące sprzedaż bezpośrednią;

- 28 gospodarstw prowadzących rolniczy handel detaliczny;
- 6 podmioty prowadzące produkcję marginalną, lokalną, ograniczoną;
- 69 podmiotów zajmujących się transportem produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 124 podmioty prowadzące pośrednictwo w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego;
- 1 zakład skupu i sprzedaży mleka surowego.

W w/w. obiektach w roku 2021 przeprowadzono 262 kontroli. Dzięki realizowanym planowo oraz interwencyjnie urzędowym kontrolom oraz wdrożonym postępowaniom administracyjnym uzyskano znaczną poprawę stanu sanitarnego obiektów oraz uzyskano poprawę jakości zdrowotnej produktów pochodzenia zwierzęcego.

W ramach prowadzonego monitoringu pozostałości chemicznych i biologicznych u zwierząt, których tkanki i narządy są przeznaczone do spożycia przez ludzi, w roku 2021 pobrano do badań urzędowych ogółem 353 prób, w tym: mięśnie, narządy wewnętrzne, mocz od zwierząt rzeźnych, mleko. Pobrane próby przesłano do akredytowanych i zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii laboratoriów specjalistycznych – ZHW: w Gdańsku, Warszawie, Białymstoku, Olsztynie, Zduńskiej Woli oraz w Państwowym Instytucie Weterynarii PIB w Puławach (laboratorium referencyjne). Pobrany materiał był badany w kierunku pozostałości hormonów, tyreostatyków, metali ciężkich, pestycydów chloroorganicznych i fosforoorganicznych, pozostałości leków weterynaryjnych: antybiotyków, substancji anabolicznych, środków przeciwzapalnych, alergenów oraz skażeń promieniotwórczych. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono przekroczenia maksymalnego dopuszczonego poziomu pozostałości produktów leczniczych ani innych substancji niedozwolonych w produktach pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Kontrole administracyjne i kontrole przestrzegania wymogów w odniesieniu do zasady wzajemnej zgodności

Podstawa prawna: ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U.2020.2001 t.j. z dnia 2020.11.12).

W roku 2021 przeprowadzono 100% zaplanowanych kontroli w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt w gospodarstwach utrzymujących bydło na terenie miasta Łomża. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które niezwłocznie zostały usunięte.

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt

Podstawa prawna: ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U.2020.638 t.j. z dnia 2020.04.09) oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze.

W roku 2021 na terenie miasta Łomża funkcjonowało jedno schronisko dla zwierząt. Przeprowadzono 5 kontroli schroniska. Kontrole warunków utrzymywania zwierząt w schronisku dotyczyły między innymi: minimalnych norm powierzchni uwzględniających gatunek, wiek, stan fizjologiczny zwierząt, wyposażenia w sprzęt przeznaczony do karmienia i pojenia zwierząt oraz zaopatrzenia w karmę odpowiednią dla gatunku i rasy psów, stężenie gazów, natężenia hałasu, warunków oświetlenia, posiadanej przez kierownika schroniska i prowadzonej przez lekarza weterynarii dokumentacji leczenia zwierząt oraz rejestrów szczepień. Podczas kontroli schroniska nie stwierdzono uchybień.

Podsumowanie

Wyżej wymienione zadania na terenie miasta Łomża i powiatu Łomżyńskiego wykonywało i nadzorowało w 2021 roku 10 pracowników merytorycznych Powiatowego Inspektoratu Weterynarii, w tym 6 lekarzy weterynarii, 4 kontrolerów weterynaryjnych oraz 4 lekarzy wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łomży wykonywał w okresie sprawozdawczym wszystkie zadania wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

Dokonując podsumowania działalności Inspekcji Weterynaryjnej na terenie miasta Łomża, w zakresie nadzoru nad występowaniem chorób zakaźnych zwierząt, chorób odzwierzęcych, produkcją środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz środków żywienia zwierząt należy podkreślić, że nastąpiła poprawa w zakresie bezpieczeństwa sanitarno - weterynaryjnego. Związane jest to z egzekwowaniem szczegółowych wymagań weterynaryjnych określonych w obowiązujących ustawach oraz aktach wykonawczych. Wdrażana jest coraz większa liczba programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, oraz nowe przepisy dotyczące wymogów w stosunku do stanu techniczno-sanitarnego zakładów produkcyjnych oraz sprawowania wewnętrznej kontroli produkcji, zmiany w organizacji pracy itd.

W zakresie bezpieczeństwa produkowanej żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, w oparciu o przeprowadzane kontrole planowane i kontrole interwencyjne należy stwierdzić, że wytworzone produkty były bezpieczne i nie stwarzały zagrożeń dla zdrowia konsumenta.

Biorąc pod uwagę sytuację epizootyczną, a także wyniki badań monitoringowych stwierdzić należy, że w mieście Łomża w 2021 roku nie stwierdzono zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Pomimo istniejących braków kadrowych, pracą w warunkach zagrożenia epidemiologicznego dotyczącego rozprzestrzeniania się wirusa SARS-Cov-2, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łomży realizuje zadania nałożone ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U.2021.306 t.j. z dnia 2021.02.18) na terenie miasta Łomża oraz powiatu łomżyńskiego.

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Łomży
Leszek Wojewoda

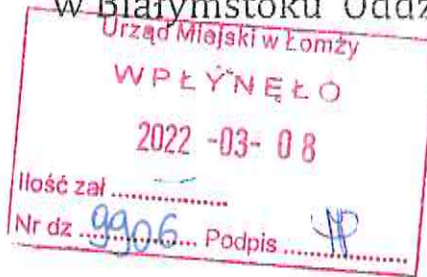
Otrzymują:

1. Adresat.
2. A/a.



WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENNICTWA w Białymstoku Oddział w Łomży

WGK
08.03.2022



Łomża, 08 marca 2022r.



RPLW/9906/2022 P
Data: 2022-03-08

**PREZYDENT
MIASTA w ŁOMŻY**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku Oddział w Łomży w odpowiedzi na pismo z dnia 23-02-2022 znak WGK.604.2.2022 IP. przekazuje informacje jakie na terenie miasta Łomża były podejmowane.

Na terenie Miasta Łomża WIORiN Oddział w Łomży prowadził inspekcje w 2021 roku w zakresie :

Obrotu i stosowania środków ochrony roślin.

- W ramach tych działań przeprowadzono 6 kontroli jednostek prowadzących obrót środkami ochrony roślin;
- Kontrola punktów w których może być prowadzony obrót środkami ochrony roślin – przeprowadzono 4 kontrole
- Kontrola pozarolniczego stosowania środków ochrony roślin (kontrole prowadzono w szkole podstawowej, szpitalu, Zakładzie Usług komunalnych oraz przedszkolu)
- przeprowadzono łącznie 3 kontroli

Kontrola dokumentacji u zarejestrowanych producentów:

- Ilość kontroli dokumentacji: 116

Nadzoru fitosanitarnego

Działanie objęto cały obszar miasta z szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych oraz kontrolą objęto podmioty z szczególnym uwzględnieniem zakładów produkcyjnych oraz sklepów oraz targowisk.

- W ramach tych działań przeprowadzono kontrole PEPEES SA – pobrano i przebadano 103 próby maki ziemniaczanej, UNICO Polaka Sp. z o.o., Sp.K pobrano i przebadano 7 prób, Edpol food & innovation sp. z o.o - pobrano i przebadano 3 próby, UrnbanCHill Agata Borkowska - pobrano i przebadano 1 próbę (w ramach eksportu) oraz pobrano i przebadano na terenie zakładu 12 prób wody poprodukcyjnej w kierunku Ralstonia solanacearum .
Przeprowadzono 10 kontroli przewozu oraz zdrowotności ziemniaków dostarczanych do PEPEES SA przez kontrahentów.
Prowadzono kontrole dostarczanych oraz przerobu porażonych ziemniaków oraz dezynfekcji pojazdów na terenie zakładu
- Na terenach zielonych prowadzono monitoring w zakresie występowania organizmów szkodliwych oraz regulowanych (Bursaphelenchus xylophilus, Anthonomus eugenii , Xylosandrus crassiusculus, Dendrolimus sibiricus, Agrilus planipennis, Agrilus anxius, Anoplophora chinensis i Anoplophora glabripennis, Xylella fastidiosa,

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku Oddział w Łomży
ul. Szosa Zambrowska 1/27 p. 502 18-400 Łomża
tel: 86 218-37-12, fax: 86 218-33-52
d-lomza@piorin.gov.pl
piorin.gov.pl/wiorin/podlaskie/



WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA w Białymstoku Oddział w Łomży

Aromia bungii) oraz monitorowano nasilenia występowania szrotówka kasztanowcowiaczka na roślinach kasztanowca białego

- Kontrole prowadzono w punktach obrotu – skontrolowano 24 sklepy gdzie pobrano 1 próbę ziemniaków pochodzących z importu w kierunku *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* - próbę przekazano do badań w Laboratorium WI w Białymstoku
- Przeprowadzono kontrole zdrowotności w 9 hurtowniach wprowadzanego przez te hurtownie asortymentu w kierunku organizmów kwarantannowych oraz regulowanych. (*Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* , *Ralstonia solanacearum* - pobrano 7 prób, *Meloidogyne* ssp. , *Potato spindle tuber viroid*, *Epitrix* ssp., *Candidatus Liberibacter solanacearum*.) oraz prowadzono kontrole jego pochodzenia
- Przeprowadzono 17 kontroli wraz z Policją i WITD – skontrolowano 105 pojazdów ciężarowych w ramach poszukiwania organizmów kwarantannowych i regulowanych - kontrole przewozu materiału roślinnego oraz jego pochodzenia
- Prowadzono kontrole w 5 miejscach zbiorowego żywienia - kontrolowano zdrowotność oraz pochodzenie ziemniaków
- Prowadzono kontrole na rynku w Łomży – przeprowadzono 4. kontrole wprowadzanych do obrotu warzyw.
- Prowadzono kontrole sprzedaży na odległość (w internecie) - 36 kontroli.
- Przeprowadzono kontrole w 10 podmiotów wprowadzających do obrotu kwiaty cięte oraz ozdobne ukorzenione (doniczkowe). W trakcie inspekcji pobrano 2 próby w kierunku *Opogona sacchari* – wynik negatywny

Kontrola wytwarzania i obrotu materiałem nasiennym

Kontrole prowadzono w zakresie prawidłowego oznakowania oraz zachowania terminów ważności oceny laboratoryjnej.

W 2021 roku na terenie miasta Łomża przeprowadzono ogółem 9 kontroli, kontroli poddano partie wprowadzane do obrotu materiału siewnego warzyw i zbóż oraz wprowadzany materiał nasadzeniowy. W trakcie prowadzonych inspekcji pobrano do badań laboratoryjnych z czego w 2021 roku zakwestionowano 2 partie nasion (wycofano z obrotu).

Kierownik
Oddziału
11/2021